

TRIBUNE

Nieuwsblad van de SP • jaargang 54 • nr. 9 • oktober 2018 • € 1,75 • www.sp.nl

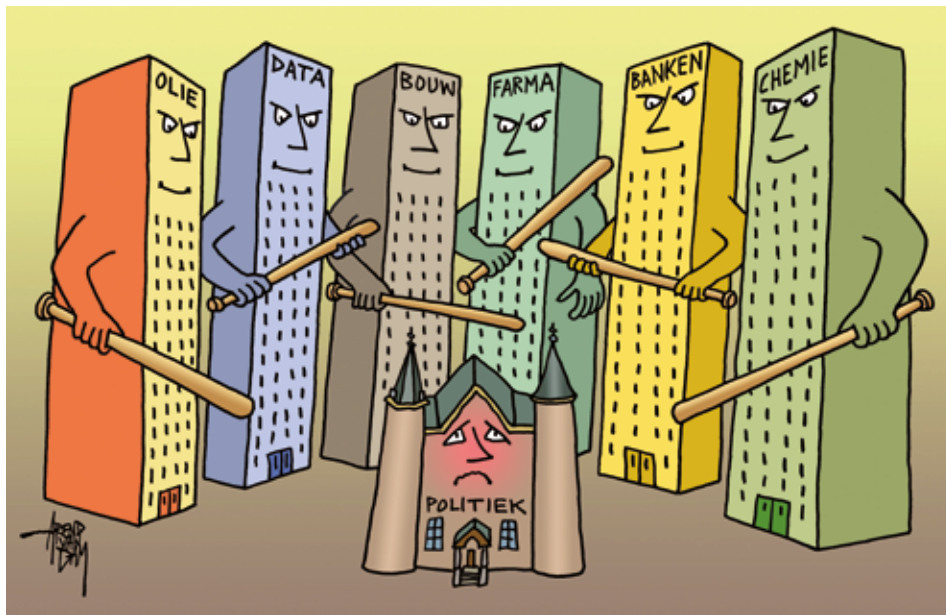

TIJD VOOR RECHTVAARDIGHEID

BURGEMEESTER ROEMER

LINKS PLAN: MENSEN BOVEN MULTINATIONALS

Arend van Dam

BESLIS MEE

De SP is een democratische partij. Leden bepalen wat er in de verkiezingsprogramma's komt. Maar dan moeten ze zich er wel mee bemoeien! De komende tijd zijn er ledenvergaderingen en regioconferenties over de programma's voor Provinciale Staten en het Europees Parlement. Informeer bij je lokale afdeling wanneer jij je ermee kunt bemoeien.

foto: Rob Voss

★ ROOD

jong in de SP

BEN JIJ EEN JONGE SP'ER, MAAR GEEN ROOD-LID? SLUIT JE NU GRATIS AAN EN STEUN DE MEEST ACTIEVE POLITIEKE JONGERENORGANISATIE VAN NEDERLAND!

KLEUR JE AFDELING ROOD

In elke afdeling wonen jongeren die verandering willen in hun woonplaats, op school of werk. We moeten ze alleen nog vinden, zodat ze zich kunnen organiseren en actief worden. Op zondag 21 oktober komt aan bod hoe je dit als afdeling kunt doen, op de jaarlijkse 'Kleur je Afdeling ROOD'-scholing. Alle afdelingen worden hier de komende tijd nog voor benaderd. Kun je niet wachten, heb je al vragen of wil je nu al aan de slag? Neem dan via rood@sp.nl contact met ons op.

foto: archief ROOD

DE SP ZET ZICH IN VOOR MENSELIJKE WAARDIGHEID, GELIJKWAARDIGHEID EN SOLIDARITEIT

TRIBUNE IS EEN
UITGAVE VAN DE
SOCIALISTISCHE
PARTIJ (SP) EN
VERSCHIJNT
11 MAAL
PER JAAR

Redactie
Diederik Olders (h), Lesley Arp,
Rob Janssen, Daniël de Jongh

Vormgeving
Maurits Gemmink, Robert de Klerk,
Nenad Mečava, Gonnie Sluijs

Aan dit nummer werkten mee
Robin Bruinsma, Wiebe Kiestra,
Peter Sas, Karen Veldkamp,
Cees Wouda

Foto cover
Rianne Noordegraaf

Incasso contributie

Veel leden van de SP betalen hun contributie via een incassomachtiging. Sinds 1 oktober 2013 incasseert de SP het bedrag van de contributie in de eerste week van elk kwartaal. Daarbij vermelden we, conform wettelijke regels het betreffende lidnummer en het zogeheten incassanten-ID van de SP, te weten **NL86ZZZ403462460000**. Bij vragen over contributie-inning, kunt u contact opnemen met de ledenadministratie van de SP, via (088) 243 55 40 of administratie@sp.nl

Illustraties
Arend van Dam,
Wim Steenhagen

De Tribune op Internet
www.sp.nl/nieuws/tribune

Abonnement
€ 5,00 per kwartaal (machtiging)
of € 24,00 per jaar (acceptgiro).
Losse nummers € 1,75.
SP-leden ontvangen de
Tribune gratis.

SP algemeen
T (088) 243 55 55
F (033) 462 55 12
sp@sp.nl
www.sp.nl

Abonnementen- en ledenadministratie
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 40
E administratie@sp.nl

Redactie Tribune
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 42
F (033) 462 55 12
E tribune@sp.nl

De Tribune in gesproken vorm
Belangstellenden voor de Tribune op cd kunnen contact opnemen met de SP-administratie.

Tenzij anders vermeld, is op de inhoud van deze publicatie de Creative Commons Naamsvermelding-Niet Commercieel-GeenAfgeleideWerken 3.0 Nederland licentie van toepassing. <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/nl>

IN DIT NUMMER

Actueel

Linkse partijen presenteren alternatieve keuzes

4

De aftrap

Tijd voor Rechtvaardigheid

6

Cem Laçın

'Mijn focus ligt bij de mensen die ik een stem wil geven'

17

Burgemeester Roemer

Selfies, straatcoaches en schijnwerpers

20

Kweekschool

Hoe de EU het hoger onderwijs beïnvloedt

24

10 Oogstmaand september: Overal haalden SP'ers successen binnen

26 Gered gereedschap: Een tweede leven in Afrika

28 LinksVoor: Marja Remesar kan zweven op de golven

14,15,16, 29 Nieuws 30 Prikbord 31 Puzzel

32 Theo de buurtconciërge

COLUMN

Wensen

Koen is hoofdagent in Tilburg. Eigenlijk is hij vrij, maar hij is toch maar aan het werk gegaan. Zonder hem rijdt er nóg een politieauto minder in de stad. Er komt een melding van huiselijk geweld. Ter plaatse blijkt de verdachte mogelijk in de buurt te zijn en er is een kans dat hij een vuurwapen heeft. Koen is alleen. Het duurt tien minuten voordat er collega's zijn om hem te helpen. Later blijkt het slachtoffer waar hij in zijn eentje naast heeft gestaan zelf ook verdachte te zijn: ze heeft iemand neergestoken. Koen is nu tien jaar agent. In die jaren heeft hij het aantal collega's af zien nemen. Het aantal zaken dat op de plank blijft liggen, zag hij toenemen. Hij legt zich er niet bij neer. Ik heb hem gevraagd welke verandering hij zou wensen. Meer collega's, was zijn heldere antwoord.

De afgelopen tien jaar is er bijna zestig miljard bezuinigd op de publieke sector. Niet alleen agenten als Koen merken elke dag de gevolgen. Leraren, verpleegkundigen, buschauffeurs, thuiszorgmedewerkers: allemaal hebben ze te maken met een te laag loon en een te hoge werkdruk. De publieke sector staat in de fik, zeggen zij terecht. Tijdens de Algemene Beschouwingen vroeg ik Mark Rutte wat hij tegen Koen en al die andere helden van de publieke sector te zeggen heeft. 'Ik kan niet al uw wensen honoreren', was zijn antwoord.

Had hij dat maar tegen Shell, Unilever en de buitenlandse aandeelhouders gezegd. Want als zij aankloppen, groeien de bomen tot in de hemel. Als zij bellen, is voor Mark Rutte alles mogelijk.

Gelukkig komen de helden van de publieke sector in actie. Zij slaan de handen ineen en eisen dat er geen miljarden naar de buitenlandse aandeelhouders gaan, maar naar de samenleving. Zij willen dat het kabinet niet kiest voor de snelle winsten van enkelen, maar voor het algemeen belang.

Zullen we hen samen steunen? Omdat Koen en al die anderen die dag in dag uit voor onze samenleving klaarstaan, verdienen dat hun terechte wensen wél worden gehonoreerd.

Lilian Marijnissen
fractievoorzitter SP

MENSEN BOVEN MULTINATIONALS, OOK IN 2019

Samen met GroenLinks en de PvdA heeft de SP een pakket op tafel gelegd met alternatieve keuzes voor de Rijksbegroting. Juist nu Rutte III op het punt staat om cruciale zaken in gang te zetten, bijvoorbeeld over de dividendbelasting, laten de drie partijen zien dat het anders moet. En dat het ook kan.

VAN EEN 'TEGENBEGROTING' spreekt SP-Kamerlid Renske Leijten liever niet. 'Het gaat om gezamenlijke, alternatieve keuzes voor de plannen die dit kabinet voor 2019 in petto heeft. We benoemen de grootste tegenstellingen tussen enerzijds de drie partijen en anderzijds het kabinet en presenteren gezamenlijke alternatieven',

zegt ze. Anders dan vorig jaar, toen GroenLinks, PvdA en SP een alternatief voor het regeerakkoord van de toen nieuwe regering presenteerden, richt links zich nu specifiek op de speerpunten van Rutte III voor het komend jaar. En dat heeft een reden. Leijten: 'Het gaat over de begroting van 2019, maar dat is wel een belangrijk jaar waarin het kabinet cruciale dingen ten uitvoer gaat brengen. Bijvoorbeeld de afschaffing van de dividendbelasting en twee schijven voor de belastingen, twee zaken waarvan multinationals en de hoogste inkomens profiteren.' Met andere woorden: als het kabinet daarvan af zou zien, ontstaat er ruimte voor tal van investeringen in de samenleving waar iederéén in Nederland van profiteert. *Mensen boven multinationals, óók in 2019*, zoals het stuk heet, bevat concrete voorstellen waarover de SP, de PvdA en GroenLinks het gezamenlijk eens zijn. Daarnaast richt het stuk zich op de begroting voor 2019; de concrete kabinetsplannen voor komend jaar dus. Het is dus geen volledig nieuw regeerakkoord op alle mogelijke onderwerpen van de Rijksoverheid en de begroting.

'Het kabinet hóéft niet te zwichten voor de chantage van Shell en Unilever, dat is een keuze'

Leijten: 'Rutte III wil komend jaar bijvoorbeeld ook 1,2 miljard extra aan Defensie uitgeven. Dat betreft vooral het aanschaffen van wapens en materieel. Dat hoeft wat ons betreft ook niet, maar dit staat in het regeerakkoord.'

Waar de drie partijen het over eens zijn, is dat er twee miljard zou moeten gaan naar meer loon en minder werkdruk voor onder meer politieagenten, zorgmedewerkers en leraren. Ook in een halvering van het eigen risico in de zorgverzekering is voorzien, als opmaat naar volledige afschaffing in de toekomst. Verder bepleit *Mensen boven multinationals*, óók in 2019 de mogelijkheid voor mensen in zware beroepen om eerder met pensioen te gaan, alsmede investeringen in lokale armoedebestrijding, de oprichting van een investeringsfonds voor de bouw van meer betaalbare en duurzame woningen en een verlaging van de energienota van gezinnen. De drie partijen zien ook af van de btw-verhoging voor dagelijkse boodschappen.

Dit alles is mogelijk door – zoals gezegd – de dividendbelasting ongemoeid te laten, de winstbelasting voor multinationals niet te verlagen maar te verhogen, het hoogste belastingtarief niet te verlagen en het laagste tarief niet te verhogen, plus miljonairs en banken eerlijker te belasten. Bovendien willen de drie partijen klimaatrechtvaardigheid. Daarom verlagen ze de energierekening van gezinnen en leggen ze de rekening neer bij de vervuilers: de bedrijven.

Kijken we naar wat in financiële zin onder de streep staat, dan zien we dat in het alternatieve pakket van links de Rijksuitgaven en -inkomsten in balans zijn. Afzien van genoemde btw-verhoging betekent weliswaar drie miljard euro minder Rijksinkomsten; het niet laten doorgaan van de verlaging van de winstbelasting levert al weer ruim twee miljard op en verhoging van de bankenbelasting een miljard. Kosten salarisverhoging en werkdrukvermindering in de publieke sector zo'n twee miljard, het eerlijker belasten van grote vervuilers brengt weer ongeveer eenzelfde bedrag op.

Renske Leijten: 'Het gaat erom dat je andere keuzes kunt maken. Kijk je bijvoorbeeld naar de dividendbelasting, dan hoéft je dus niet te zwichten voor de chantage van Shell en Unilever. Tijdens de Algemene Financiële Beschouwingen zullen we onze voorstellen inbrengen en er zal ongetwijfeld nog heel wat over gedebatteerd en gesteggeld gaan worden.'

tekst Rob Janssen
illustratie Arend van Dam

MAIL VAN RON

SP-voorzitter Ron Meyer mailt een open brief aan ROOD-voorzitter Lisa de Leeuw

Slechter dan je ouders?!

Hoi Lisa,

Ik kon mijn ogen niet geloven toen ik het las. Voor het eerst sinds de Tweede Wereldoorlog dreigen dertigers het slechter te krijgen dan hun ouders. En dat in een van de rijkste landen ter wereld. De vooruitzichten voor de jongere generaties zijn al niet beter. De belangrijkste oorzaken? Twee derde van de jongeren heeft een onzeker contract. Mede daardoor blijven ook de lonen achter. Bij een bedrijf als AH moet een vakkenvuller maar liefst 500 jaar werken voor een jaarsalaris van de baas. Bovendien hebben veel jongeren tienduizenden euro's studieschuld. Met dank aan D66, VVD, PvdA en GroenLinks; zij schaften de 'stufi' af. En tot overmaat van ramp kunnen jongeren amper nog een huis betalen. Geen toeval. Maar bizarre politieke keuzes.

Woede, ik proef woede bij veel jongeren. Met een nog veel groter ROOD kunnen we de woede van veel jongeren omzetten in moed om de wereld te veranderen. Wist je dat als je op je achttiende politiek geïnspireerd raakt, de kans groot is dat die richting op je zestigste nog steeds leidend is? De New York Times publiceerde onderzoek waaruit blijkt dat die kans groter is bij iemand die op z'n achttiende wordt geïnspireerd dan wanneer dat pas gebeurt op z'n veertigste. In mijn woorden gezegd: ROOD is cruciaal voor een rechtvaardiger land. Nu én straks.

Dus, Lisa, zullen we de hele partij inschakelen om ROOD de grootste jongerenclub van ons land te maken? Wat denk je? Zullen we al die SP'ers vragen hun buurjongen, dochter, neef of nicht in te schrijven bij ROOD? De eerste vijftig SP'ers die dat doen, nodigen we samen met die vijftig nieuwe ROOD-leden uit voor een ontmoeting met Lilian.

Groet, Ron Meyer

PS: Ik heb alvast wat geknutseld: www.MaakROODsupergroot.nl

Re: Slechter dan ...

Hoi Ron,

Het is inderdaad bijna niet te geloven; de onzekerheid waar jongeren van nu in opgroeien. Ik zie de gevolgen van die onzekerheid dagelijks om me heen. Daarnaast proef ik ook dezelfde woede bij jongeren als die jij benoemt. En dat geeft hoop. Want ondanks dat deze hele schuldengeneratie opgroeit met het idee dat je zélf wat van je leven moet maken, zijn er nog genoeg jongeren bereid om op te staan en samen hun wereld te veranderen.

Daarom grijp ik je aanbod en uitdaging - om samen met al onze partijgenoten ROOD de grootste jongerenclub van het land te maken - met beide handen aan. En het moet kunnen toch? Want elke SP'er heeft wel een kind, buurmeisje, buurjongen, neef of nicht tussen de 14 en 28. Als we er met zijn allen de schouders onder zetten, is er een wereld te winnen.

Groetjes, Lisa

LILIAN MARIJNISSEN

‘HET BEGIN VAN EEN NIEUWE TIJD’

Tijdens een indrukwekkende manifestatie in Rotterdam, sprak SP-fractievoorzitter Lilian Marijnissen meer dan duizend mensen toe. ‘Als we samen opstaan, kunnen we winnen.’

IN DE NAZOMERZON van 15 september toonde Lilian Marijnissen, met op de achtergrond een weids uitzicht over de Rotterdamse haven, haar eigen uitzicht op de toekomst. Marijnissen sprak aan het einde van een middag waarin bekende en onbekende Nederlanders, op en naast het podium, zich Vriend voor Rechtvaardigheid verklaarden.

Marijnissen pleit voor een land ‘waarin de moraliteit en de rechtvaardigheid het winnen van de snelle winsten. Voor dat land wil ik vechten. Maar bovenal richt ik

mij tot u. Tot al die mensen die hard werken en er het beste van willen maken. Tot al die mensen die geen gouden bergen vragen, maar wel een goede toekomst verlangen voor hun kinderen. Tot al die mensen die elke dag voelen dat ons land zo veel beter kan.’

De oproep van de SP-leider: ‘Het is tijd om de woede om te zetten in moed, om er iets

aan te doen. Het is tijd om samen op te staan. Want als we samen opstaan, dan kunnen we winnen. Het is tijd voor verandering. Het is het begin van een nieuwe tijd. Het is tijd voor rechtvaardigheid!’

foto's Maurits Gemmink (MG)
en Wiebe Kiestra (WK)

WAT IS RECHTVAARDIGHEID?

Gijs Houtbeckers uit Groningen: 'Dat niet de plek waar je geboren bent, uitmaakt waar je terecht komt. Anders gezegd: rechtvaardigheid is dat iedereen de kans krijgt zijn of haar mogelijkheden te benutten.'

WAT IS RECHTVAARDIGHEID?

Silke Kemp uit Huizen: 'In het kort: dat het eerlijk aan toe gaat. Als we zorgen dat er zorg is voor mensen die het nodig hebben; als je werkt, dat je dan van dat werk ook rond kan komen – dat is voor mij rechtvaardigheid.'

WAT IS RECHTVAARDIGHEID?

Anna Beffers uit Amsterdam: 'Het begint met eerlijk delen. Een belastingstelsel waar de rijkste 10 procent zijn eerlijke deel gaat betalen bijvoorbeeld. Maar uiteindelijk kan alleen een heel ander systeem rechtvaardigheid brengen.'

WAT IS RECHTVAARDIGHEID?

Peter den Haan uit Rotterdam: 'Voor mij is rechtvaardigheid dat degenen die de welvaart produceren, de eerste zeggenschap hebben over hoe de rijkdom verdeeld wordt. Daarom ben ik ook socialist.'

VROEGE VRIENDEN

Lilian Marijnissen roept mensen op om zich aan te sluiten bij Vrienden voor Rechtvaardigheid. Samen staan we op voor een rechtvaardige samenleving. We bevechten cynisme en kiezen voor hoop. Want een samenleving waarin miljarden weggegeven worden aan buitenlandse aandeelhouders en multinationals, terwijl onze zorgverleners, agenten, buschauffeurs en leraren moeten vechten voor een beetje waardering, is niet rechtvaardig. Als we samen opstaan voor een rechtvaardig land, dan is er meer mogelijk dan je denkt.

WIL JE DE HELE REDE VAN LILIAN TERUGKIJKEN? GA NAAR: [SP.NL/REDE](https://sp.nl/rede)

NOORTJE VAN LITH

strijdt voor eerlijk loon voor arbeidsgehandicapten: 'Het werken onder het minimumloon voor arbeidsgehandicapten is van de baan. Zonder jullie steun was het niet gelukt. We zijn er nog niet. Laten we de schouders eronder zetten en strijden voor een rechtvaardig Nederland!'

EVERT HASSINK

van Milieudefensie: 'Klimaatverandering is niet rechtvaardig. Daarom moeten we nu echt eerlijk gaan verduurzamen. *Climate Justice Now!*' ('klimaatrechtvaardigheid nu!' –red.)

JAN STRUIJS

van de Nederlandse Politiebond: 'Meneer Rutte, hier volgt een politiebericht: u bent medeverantwoordelijk voor de grootste bankroef aller tijden. Ik heb 17 miljoen getuigen.'

TIJDVOORRECHTVAAR

OOK VRIEND VAN RECHTVAARDIGHEID WORDEN?

Al meer dan duizend mensen zijn Vriend van Rechtvaardigheid geworden. Zij ontvingen een welkomspakket. Over een paar maanden is er een Vriendendag waar Vrienden Lilian Marijnissen kunnen ontmoeten. Wees erbij, sluit je aan!

De bekende Nederlandse punk/rockband St. Tropez, met frontman Lars Kroon, zorgde voor knallende muziek. De band voelde zich – ook inhoudelijk – prima thuis bij Tijd voor Rechtvaardigheid.

COBIE GROENENDIJK van het Nationaal ZorgFonds: 'Deze regering dient de mammon – de god van het geld. Zij is verantwoordelijk voor een cultuur waarin je wordt beboet als je ziek wordt. Een cultuur waarin zorgverleners worden opgejaagd. Het Nationaal ZorgFonds, met 300.000 ondersteuners, strijdt ook voor rechtvaardigheid.'

KHADIJA TAHIRI, president van het Schoonmakersparlement: 'Ik hoor steeds: ons land is rijker geworden, er zijn steeds grotere winsten. Maar ik moet wekenlang staken om doorbetaald te krijgen als ik ziek ben. Lillian en de SP; bedankt voor jullie moed!'

'Rutte moet naar huis', aldus financieel geograaf **Ewald Engelen** in een opzwevend betoog: 'Het is tijd voor ouderwetse klassenstrijd. Met hooivorken naar het Malieveld; gooi de boel in hemelsnaam plat!'

Tv- en radiopersoonlijkheid **Prem Radhakishun** kondigt Lillian aan: 'Ik ben geen SP'er, maar ik ben blij dat er mensen zijn die de hele dag mijn land beter maken. Als je slim bent, luister dan naar waarschijnlijk de eerste vrouwelijke minister-president van Nederland: Lillian Marijnissen!'

Cabaretier **Javier Guzman** zorgde voor een komisch intermezzo. Na het voorlezen van de bankierseed, die begint met 'Ik beloof dat ik mijn functie integer en zorgvuldig zal uitoefenen' en eindigt met: 'mij zal inspannen om het vertrouwen in de financiële sector te behouden en te bevorderen', merkt Guzman droog op: 'Lachen toch?'

DIGHEID.NL

SEPTEMBERMAAND

Het politieke jaar is nog maar nauwelijks begonnen, of SP'ers hebben alweer de eerste resultaten geboekt. Landelijk en lokaal; liefst samen met de mensen om wie het gaat. Want dat maakt een succes tot een dubbel succes. 'Je kunt er toch niks aan veranderen?' Echt wel!

foto Floor Mertens

TREK BANKEN NIET VOOR BIJ FAILLISEMENT

BANKEN DIE GELD HEBBEN geleend aan een bedrijf, krijgen voorrang boven andere schuldeisers als dat bedrijf failliet gaat. SP-Tweede Kamerleden Renske Leijten en Michiel van Nispen riepen de minister van Rechtsbescherming op om een einde te maken aan die dominante rol van banken. Van Nispen: 'Uit onderzoek blijkt dat banken maar liefst 90 procent van hun geld terugkrijgen als een bedrijf failliet gaat. Dit betekent dat er vrijwel niets overblijft voor bijvoorbeeld gedupeerde werknemers, leveranciers en consumenten.' De minister heeft beloofd te onderzoeken of de curator (degene die het faillissement begeleidt) genoeg mogelijkheden heeft om het evenwicht tussen banken en anderen te bewaken.

HUISVESTING VOOR STUDENTEN

URENLANG HIELDEN HONDERD internationale studenten samen met ROOD, jong in de SP, een *sleep-in* op de trappen van het Academiegebouw in Groningen. Door de schrijnende kamernood moeten tientallen buitenlandse studenten in tenten slapen. De studenten hadden vier eisen aan het college van bestuur van de universiteit. Onder andere: spreek je uit tegen het financieringssysteem van universiteiten dat maakt dat zij moeten groeien om met elkaar te concurreren. Maar ook: gratis alternatieve huisvesting voor de studenten die in noodd tenten moeten bivakkeren. Rond middernacht gaven de bestuurders toe. Een letterlijke *sleep-in* was daarom niet nodig; de studenten waren nog wakker op dat tijdstip.

OOGSTMAAND

foto Wiebe Kiestra

GEWELDIGE OVERWINNING NIET WERKEN ONDER MINIMUMLOON

'EEN GEWELDIGE EN TERECHTE overwinning! Ik ben zo blij. En heel trots op Noortje, Amber, de mensen van Wij Staan Op en al die anderen die ik afgelopen periode mocht ontmoeten in de strijd voor een eerlijk loon', riep Lilian Marijnissen uit. Al maanden ging zij samen met SP-Tweede Kamerlid Jasper van Dijk, actievoerders en organisaties vol in de aanval tegen het belachelijke plan van de regering om mensen met een arbeidsbeperking onder het minimumloon te betalen ('loondispensatie'). Eind

augustus was er in Amsterdam nog een indrukwekkende SP-bijeenkomst waar de tegenstanders elkaar vonden. Een verslag daarvan stond in de vorige Tribune. Marijnissen vatte het gevoel van die middag goed samen: 'Wij gaan dit winnen!' En zo geschiedde. Het kabinet trok al een week later haar asociale plan in. Allemaal dankzij het uitstekende optreden van actievoerders als Noortje van Lith en Amber Bindels in de media, de handtekeningactie van Wij Staan Op, en de steun van SP'ers, op

straat, in gemeenteraden en in de Tweede Kamer. Gewonnen, en nu verder. Een paar dagen later bezocht Wij Staan Op de Tweede Kamer met een petitie voor het weer openen van de sociale werkplaatsen. Zij vonden steun bij Lilian Marijnissen. In een unieke samenwerking met Hans de Boer, voorzitter van werkgeverskoepel VNO/NCW, deed zij eenzelfde voorstel: 'Het organiseren van werk voor mensen met een beperking is simpelweg een kwestie van beschaving.'

EERSTE OVERWINNING VEILIGE STRAAT

DE BEWONERS RONDOM de Muylenborchdreef in de Utrechtse wijk Overvecht hielden een buurt- en actiefeest om te protesteren tegen het hardrijden in de buurt. Ze willen niet tussen de racebanen wonen. Al jarenlang trekken ze bij de gemeente aan de bel over het hardrijden in de buurt, maar zij vonden geen enkel gehoor. Bewoonster Rietje Borm: 'Er wordt te hard gereden, sommigen rijden door het plantsoen om de weg af te snijden. En dan zijn ook nog de verkeersdrempels weggehaald. Kinderen kunnen niet veilig bij het speeltuintje komen.' Dat beaamt Kimberley Rietveld, die op de Muylenborchdreef woont met haar kinderen van vier en vijf jaar: 'Ik durf ze bijna niet buiten te laten spelen. Ze fietsen op de stoep en ik blijf er

steeds bij, maar dan nog houd ik mijn hart vast. Ik wil graag dat ze vriendjes in de buurt krijgen. Maar dan moeten ze straks wel veilig kunnen rondlopen in de buurt.' De acties startten begin dit jaar, nadat de SP langs was geweest. Borm: 'We hebben enquêtes gehouden en mensen zijn bij elkaar gekomen.' De bewoners hebben drie eisen. Ze willen dat er een zebrapad wordt aangelegd naar de speeltuin, dat het buurtje bij de speeltuin een woonerf wordt en dat er flitspalen komen op de nabijgelegen Neckardreef.

Rietveld ziet mogelijkheden: 'Het asfalt in deze wijk is vijftig jaar oud, de stoepen staan scheef. Ga dat opknappen, dan kun je er meteen een woonerf van maken. Als dat

er komt, blijf ik in de buurt. Zo niet, dan verhuis ik. Voor de kinderen.' Intussen is de wethouder komen kijken. Borm: 'Zij heeft toegezegd dat er een oplossing komt. Dat is een groot succes. We zijn nu zichtbaar. We hebben een actiecomité dat alles heel kritisch volgt.' Volgens beide bewoners hebben de acties de buurt dichter bij elkaar gebracht.

SP-raadslid Ruurt Wiegant: 'Het stadsbestuur wil wel 19 miljoen euro uitgeven om de verderop gelegen Kardinaal de Jongweg om te bouwen van een vierbaansweg naar een tweebaansweg, maar vergeet de Overvechters. Die willen veilige wegen voor hun kinderen.'

AMERSFOORTSE RACEBAAN VAN DE BAAN

IN HET SOESTERKWARTIER in Amersfoort was er de afgelopen maanden van alles aan de hand. Met steun van de SP verzamelden bewoners handtekeningen, hielden ze posteracties en beschilderden ze de straat. De reden: de onveiligheid op de Noordewierweg. Daar wordt veel te hard geleden. Beter gezegd: daar *werd* te hard gereden, want de acties hebben resultaat gehad. Een deel van de racebaan

is nu dertigkilometerzone en daar staan snelheidsmeters (die niet beboeten, maar de automobilist waarschuwen). Bij plannen voor de toekomst zullen de bewoners worden betrokken. Er is voor die toekomst ook wat te wensen; een deel van de Noordewierweg is namelijk nog steeds racebaan. De SP en de bewoners houden in de gaten of de inspraak ook echt tot verbetering leidt.

EINDELIJK STEUN VOOR RENOVATIE

IN DELFT STRIJDT DE SP samen met de huurders van de historische witte huizen in het Heilige Land al anderhalf jaar voor renovatie. SP-fractievoorzitter Lieke van Rossum: 'Werkelijk niemand in Delft wil deze prachtige huisjes met rijke historie gesloopt zien. Niemand, behalve de verhuurder die een financieel belang heeft om duurdere woningen te bouwen. Maar tot nu toe bleef de gemeente beweren: wij gaan daar niet over.' De bewoners en de SP lieten het er niet bij zitten. Na acties, waaronder de onthulling van een gezellig buurtbankje ('De buurt opknappen levert meer op dan slopen!') en een ansichtkaartenactie zagen steeds meer politieke partijen de waarde van de huizen in. En nu krijgen de bewoners eindelijk steun van de gemeente. De wethouder gaat met zowel de bewoners als verhuurder Woonbron om de tafel om een oplossing voor de buurt te vinden.

RUTTE OP DE REM

EEN 'RUPSJE-NOOIT-GENOEG', zo noemde de SP het Europees Openbaar Ministerie (EOM) al eerder. Dit nieuwe Europese agentschap, waar de SP nooit een voorstander van is geweest, treedt pas vanaf 2020 in werking. Toch wordt nu al gesproken over nóg meer taken voor het EOM, zoals terrorismebestrijding. Met een aangenomen SP-motie kreeg premier Rutte een duidelijke opdracht mee van de Tweede Kamer: hij moet zich bij zijn Europese collega's verzetten tegen de uitbreiding van het EOM. SP-Tweede Kamerlid Renske Leijten: 'Als de inlichtingendienst een onderzoek doet naar burgers dan moet dat heel zorgvuldig gebeuren. Daarvoor zijn de juiste democratische waarborgen nodig. Die bestaan niet op Europees niveau.'

KERMIS NIET ZOMAAR WEG

ONRUST IN ZUTPHEN: de geliefde jaarlijkse kermis mocht volgens de burgemeester wel verdwijnen uit de binnenstad. De SP kwam samen met kermisexploitanten in actie en haalde handtekeningen op. In de gemeenteraad wist de SP samen met andere partijen de steun voor de kermis om te zetten in een unaniem raadsbesluit. De kermis mag alleen verplaatst worden in overleg met alle betrokkenen, zoals kermisexploitanten, horeca en inwoners. SP-raadslid Ellis Müller: 'Dit is een overwinning voor alle Zutphense kermisliefhebbers.'

HARDERE AANPAK HUISJESMELKERS

NA JARENLANGE STRIJD van de SP en ROOD gaat Groningen eindelijk over tot een hardere aanpak van huisjesmelkers. Met een nieuw vergunningenstelsel worden misstanden op de kamerverhuurmarkt strenger aangepakt. De Groningse SP-fractie kwam in 2016 al met zo'n voorstel. Wat de SP betreft is alleen het aanpakken van misstanden overigens niet genoeg. Zo zijn studentenkamers in Groningen steeds meer in handen gekomen van enkele commerciële vastgoedbezitters. SP-fractievoorzitter Jimmy Dijk: 'We moeten bestrijden dat de samenleving en huurders betalen en deze vastgoedjongens bepalen.' Daarom pleit hij voor een stop op nieuwe commerciële kamerverhuurpanden, het vaker sluiten van panden bij misstanden en een veel grotere rol voor de corporaties bij de bouw van jongerenhuisvesting.

WIJKBEWONERS REDDEN SPEELSCHIP

HET SPEELSCHIP in de Zwolse wijk de Wipstrik was al twintig jaar geliefd bij buurtkinderen, maar nodig aan vervanging toe. De wijkvereniging organiseerde bingo-avonden, loterijen en collectes, maar was er daarmee nog niet. Met de SP haalden wijkbewoners ruim 400 handtekeningen op voor een subsidie van de provincie. De media-aandacht zorgde ervoor dat, ondanks een 'nee' van de provincie, de gemeente alsnog bijsprong. Het nieuwe schip kwam precies op tijd voor het tachtigjarig jubileum van de wijkvereniging.

foto Robert Bos

foto: Sandra Beckerman

> STUDENTEN STAAN OP

Studenten zijn geen melkkoe! Met die boodschap zijn honderden jongeren half september in Amsterdam de straat opgegaan. ROOD, jong in de SP, organiseerde de demonstratie samen met andere jongerenorganisaties. D66-minister Van Engelshoven verhoogt de rente voor studieleningen, zodat studenten tot wel 5000 euro méér moeten betalen. ROOD-voorzitter Lisa de Leeuw sprak de jongeren toe: 'We zullen niet stoppen tot

het onderwijs weer een motor van maatschappelijke vooruitgang is. En daarvoor wil ik jullie nu al oproepen voor het volgende protest. **Schrijf het alvast in je agenda: zaterdag 24 november wordt de Dag van Groot Verzet.**' De oproep geldt niet alleen studenten, maar ook docenten, ouders en iedereen die toegankelijk onderwijs belangrijk vindt.

sp.nl/Z13

> MARKTWERKING POST MISLUKT

Van onze spoorwegen tot onze energievoorziening, van onze zorg tot onze volkshuisvesting: de afgelopen dertig jaar zijn veel overheidsdiensten verkocht. De markt zou alles goedkoper en beter maken. Vergeet het maar. De post is een prangend voorbeeld. Er lopen nu verschillende postbodes door dezelfde straat, met steeds legere postzakken en steeds lagere lonen. Dat deze concurrentie voor de postbedrijven niet vol te houden is, wordt nu ook erkend door het kabinet. Dat gaf onlangs toestemming voor de fusie van de twee grootste postbedrijven: PostNL en Sandd. Helaas pakt het kabinet niet door: staatssecretaris Keijzer wil de macht van de aandeelhouders bij de postbedrijven intact laten. Maar als er in feite geen sprake meer is van een markt of ondernemersrisico, waarom moeten wij dan toestaan dat er miljoenen worden uitgekeerd aan aandeelhouders, terwijl de postbezorgers worden afgescheept met een schijntje?

Fragment van het Tribune-artikel uit 1975.

foto: archief SP

> HISTORISCHE REVANCHE VOOR HUB COBBEN

In 1975 werd hij geïnterviewd in de Tribune: Hub Cobben. Deze legendarische Limburgse vakbondsleider organiseerde toen de Mars op Den Haag, waarmee mijnwerkers een fatsoenlijk pensioen opeisten. Hij zei toen in de Tribune: 'Nu komen de mensen in beweging en zullen we bewijzen dat we niet van die goedmoedige sullen zijn.' Een jaar later overleed Cobben, als gevolg van een verkeersongeluk. In 2018 is nu voor het eerst de Hub Cobben-prijs voor sociale strijd uitgereikt: een initiatief van SP-voorzitter Ron Meyer en geschiedenisleraar Martin

van der Weerden uit Kerkrade. De eerste winnaar is Jan van de Ven uit Venray. Hij is bekend van PO in Actie, dat de docenten in het basisonderwijs in beweging kreeg voor betere salarissen en minder werkdruk. De prijs is in Heerlen uitgereikt door Emile Roemer. Meyer noemt dit een historische revanche: 'Ooit werd Cobben in dat stadhuis verguisd door de gevestigde politieke orde. Nu is daar een naar hem genoemde prijs uitgereikt, door de eerste SP-burgemeester, en is er in dat gebouw ook nog een tentoonstelling over zijn acties geopend.'

> BOEKHANDEL ALS INSPIRATIEBRON

SP-Europarlementslid Dennis de Jong zet hoog in op de herziening van het Europese ondernemingsrecht. Daarbij gaat het hem met name over de zeggenschap van werknemers in bedrijven, met name in geval van overnames en andere belangrijke investeringsbeslissingen. Lichtend voorbeeld vindt De Jong de redding van de Rotterdamse boekhandel Donner, een begrip in de havenstad en eigenlijk in heel Nederland. Het kwam bijna vijf jaar geleden voor boekliefhebbers aan als een mokerslag dat Donner het loodje zou gaan leggen. Nota bene als gevolg van het faillissement van Boekhandelsketen Polare, waarvan Donner deel uitmaakte. Maar de werknemers van de Rotterdamse boekhandel legden zich er niet bij neer en namen het heft in eigen hand. Met behulp van onder meer crowdfunding en met échte kennis van zaken konden zij een doorstart maken, hebben zij de boekhandel gereed en zijn ze grotendeels zelf de baas over hun zaak geworden. De Jong: 'Desnoods stuur ik mijn collega's op werkbezoek in Rotterdam.'

> 'KWEK DIE PADDENSTOELEN MAAR IN JE EIGEN KANTOOR!'

Gewapend met een zwartboek over schimmelklachten in hun woningen én een kweekset voor oesterzwammen togen bewoners van de wijk De Kruiskamp in Den Bosch onlangs naar woningcorporatie Zayaz: 'Jullie moeten maar in je eigen kantoor paddenstoelen gaan kweken, in plaats van bij de huurders thuis.' Bewoonster Khadija Lamghari (foto midden) bood het zwartboek aan: 'Ik vond het wel spannend. Maar het is nodig. In mijn huis valt het mee, maar veel mensen in de buurt hebben er last van. In een huis zitten de muren voor de helft onder de zwarte schimmel.' In het zwartboek klagen maar liefst 107 mensen over schimmel in hun huizen. De helft meldt hierdoor gezondheidsklachten te hebben en dertig personen moeten hiervoor medicijnen gebruiken. De SP Den Bosch steunt de bewoners. Fractievoorzitter Bram van Boven: 'Zij betalen hun huur, maar hebben verder niets te zeggen. Ze willen in een gezond huis wonen, dat lijkt mij niet meer dan normaal.' Lamghari: 'Onze eis is dat er geen huurverhoging komt voordat de problemen

foto SP Den Bosch

opgelost zijn. Verder moet er een goede renovatie komen en – ook belangrijk – bewoners moeten meer zeggenschap krijgen. Want Zayaz scheepte mensen met klachten af en nam de situatie niet serieus.'

Maar dat is nu wel veranderd volgens Lamghari: 'We worden nu wel serieus genomen. Dankzij de bewoners en de steun van de SP. Het is heel goed dat jullie voor de mensen klaarstaan.'

> LIEVER EEN SCHIMMEL IN DE STAL DAN IN DE HAL

Luchten en schoonmaken. Dat advies kreeg de Zaanse Shelley van Kerkwijk van woningcorporatie Parteon, toen zij zich bijna een jaar geleden beklaagde over de schimmel in haar hal. Het schimmelprobleem in huize Van Kerkwijk was zo hardnekkig dat haar beide kinderen astmatische klachten ontwikkelden. Toch nam zij het advies ter harte en poetste en luchtte zij erop los. Maar de schimmel kwam al gauw terug.

Het gevecht van de Zaanse moeder tegen schimmel was voor de SP Zaanstreek de aanleiding voor een grootschalig onderzoek naar vocht en schimmel in sociale huurwoningen. Onder het motto 'Liever een schimmel in de stal dan in de hal' konden bewoners hun schimmelklachten digitaal bij de SP melden. De afdeling ging ook langs de deuren in buurten waar veel klachten vandaan kwamen. Tijdens deze huisbezoeken bleek dat verschillende huurders met vochtvreter en zelfs handdoeken moesten werken om hun huis droog te houden, zelfs als de ramen voortdurend openstonden. Een wanhopige bewoonster plakte vlinders op haar muur, om de schimmel te verbloemen.

foto SP Zaanstreek

De SP heeft de problemen gebundeld in een zwartboek, dat op 19 september is overhandigd aan de directeur van corporatie Parteon. Afdelingsvoorzitter Willem Croese sprak hem toe: 'Schimmel tast het woongenot aan, maar ook de gezondheid van huurders. Hoofdpijn, braken, benauwdheid: het mag toch niet zo zijn dat huurders ziek worden?' De Zaanse SP roept de corporatie op de vele klachten van

bewoners serieus te nemen en hier ook naar te handelen.

Ook landelijk werkt de SP aan een zwartboek over schimmelklachten. Meld uw klachten bij het Meldpunt SchimmelAlarm.

 sp.nl/schimmelalarm

> KLAAR MET HORRORZOMERS ALTERNATIEF ACTIEPLAN TEGEN STALBRANDEN

De bio-industrie propt enorme aantallen dieren in stallen, vaak zonder toereikende veiligheidsmaatregelen zoals een brandmelder of bliksemafleider. Alleen al in Nederland sterven elk jaar honderdduizenden dieren een afschuwelijke dood door stalbranden. Dieptepunt: de 20.000 varkens die vorig jaar omkwamen bij een stalbrand in Erichem. De boer lapt al jaren de regels aan zijn laars. Het kabinet deinst

terug voor serieuze maatregelen, zoals strengere veiligheidsnormen voor bestaande stallen. SP-Tweede Kamerlid Frank Futselaar heeft daarom een alternatief actieplan opgesteld, met échte maatregelen om de veiligheid fors te verbeteren: 'Ik heb genoeg van die horrorzomers!'

Lees het alternatieve actieplan hier: sp.nl/ZIJ

foto Flickr.com/cc

> JAAG ZEEUWSE CAMPINGGASTEN NIET WEG

Stacaravan-toeristen die jaarlijks trouw naar Zeeland trekken, worden steeds vaker van hun vaste stekkie verjaagd. Recreatieparken met luxe vakantie-huisjes kopen namelijk steeds meer grond op. De SP in de Provinciale Staten van Zeeland maakt zich zorgen over deze oprukkende verstening van de mooiste plekjes langs de Delta-wateren. Zo'n zestig campinggasten en SP'ers demonstreerden eind september in Middelburg. Sylvia Tuinder, van de afdeling Middelburg én Zeeuws Statenlid: 'Sommige van de stacaravanhouders gaan al van jongs af aan naar dezelfde camping. Het zijn in feite sociale gemeenschappen die dreigen te worden ontworcht.'

foto SP Zeeland

Dennis de Jong
SP-fractievoorzitter
Europees Parlement

CORVEE

Toen de nieuwe NOS-correspondent Sander van Hoorn me in Straatsburg vroeg naar de Nederlandse vertaling voor de jaarlijkse *State of the Union* van Commissievoorzitter Juncker, antwoordde ik 'corvee'. Het blijft namelijk een wanvertoning: de topambtenaar Juncker die de Amerikaanse president imiteert met zijn jaarlijkse betoog. Meestal is het slaapverwekkend, maar toch moeten we de wankelende en mompelende Juncker niet onderschatten: het is een sluwe vos die vaak zijn zin krijgt.

Zijn mandaat loopt volgend jaar af en dus was dit zijn laatste *State of the Union*. En ook al lezen we in de media vaak anders, hij is erin geslaagd op heel veel terreinen macht naar 'Brussel' toe te harken. Het misverstand is vaak dat iedereen zich stort op nieuwe plannen

voor nog meer machtsoverdracht van de lidstaten naar de EU. Zo zijn er plannen voor een Europees aangestuurde grenswacht, voor centraal aangestuurde terrorismebestrijding en voor nog meer macht van de Commissie op sociaaleconomisch gebied.

Maar als we terugblikken op de afgelopen vier jaar, dan is er ook sprake van een 'stille' machtsovername. Bijvoorbeeld bij de defensiesamenwerking, waar de basis is gelegd voor wat ooit een Europees leger wordt. Maar ook bij de handhaving van Europese regels gaat de Commissie zelf de scepter zwaaien, terwijl dit altijd een nationale bevoegdheid was. Na Dieselgate kan de Commissie zelf inspecties bij bedrijven gaan doen. Via het mededingingsbeleid bepaalt tegenwoordig de Commissie welke belastingregels wel en niet mogen. En via het economisch bestuur verbindt de Commissie straks voorwaarden aan subsidies die direct gelinkt zijn aan haar 'landenaanbevelingen'. En die gaan over van alles: van de hypotheekrenteaftrek tot onze pensioenen.

Natuurlijk, Juncker is nooit tevreden, maar feit blijft dat ondanks alle protesten tegen 'Brussel' de Commissie actief is geworden op terreinen waar we tot voor kort nog helemaal zelf over gingen. Als SP'ers moeten we ons dan ook niet beperken tot de discussie over nog meer macht voor 'Brussel', maar moeten we de sluwe vos ontmaskeren met zijn stille machtsovername.

CEM LAÇIN

**‘MENSEN BEWUST
MAKEN EN MEEKRIJGEN,
DAAR GAAT HET OM’**

Anderhalf jaar zit hij nu namens de SP in de Tweede Kamer en op het gebied van milieu, verkeer en infrastructuur doet hij regelmatig van zich spreken. Maar Rotterdammer Cem Laçin (32) haalt zijn inspiratie vooral van buiten het parlement: ‘Ik wil de mensen laten zien dat we dingen kunnen veranderen, als we samen ergens voor gaan.’

‘**CEM, DOE JE BEST**, werk hard en de kansen zullen komen. Dat zeiden mijn ouders altijd tegen me. Zij kwamen als gastarbeiders vanuit Turkije naar Nederland en hebben vanaf dag één in de zwaardere beroepen gewerkt. In de Rotterdamse Van Nelle-fabriek, in de schoonmaak, noem maar op. Ik heb hun raad ter harte genomen. Ik doorliep de basisschool in Spangen en op het Erasmiaans Gymnasium deed ik gymnasium-alfa. Met Latijn, ja. Daarna studeerde ik rechten aan de Erasmus Universiteit en bedrijfskunde op het hbo, en daarna werkte ik zes jaar bij de vakbond FNV. En nu zit ik al anderhalf jaar in de Tweede Kamer. Maar ik weet niet of dezelfde kansen die ik heb gehad er ook voor mijn kinderen zullen komen. Omdat ons land verandert. Het idee van ‘doe je best en de deuren gaan voor je open’ is er niet meer. Want je ziet dat studenten steeds moeilijker wordt, onder andere door dat schuldenstelsel dat onze jongeren met enorme schulden opzadelt. Er zijn nog steeds enorme verschillen tussen zwarte en witte wijken en scholen, er zijn flexcontracten die steeds meer de overhand krijgen. De vanzelfsprekendheid die er was toen ik jonger was, zie ik verdwijnen. En ik weet niet of mijn kinderen voor dichte deuren komen te staan – ook omdat ze een exotische achternaam hebben. Dat was voor mij een van de redenen om de Tweede Kamer in te gaan. Om te laten zien: wij zijn allemaal Nederlanders en ik wil het opnemen voor al

die mensen die voor dichte deuren komen te staan.'

'Mijn motivatie voor het Kamerwerk komt toch vooral van buiten het parlement, van de mensen die wij spreken, die ons bellen, mailen en aangeven dat er iets heel erg mis is in hun leven en leefomgeving, in ons land. Voorbeeld. Ik ben deur aan deur gegaan in Dordrecht en Sliedrecht. In die regio loost het bedrijf DuPont/Chemours al veertig jaar de giftige stoffen PFOA en GenX en dat houdt de mensen daar dagelijks bezig, want dat kankerverwekkende spul heeft directe invloed op hun gezondheid, drinkwater en milieu. Ik zie hun wanhoop, hoor hun noodkreet: politiek, doé hier iets aan. Als ik het dan in de Kamer aanklaar en het wordt door anderen gebagatelliseerd – zo van: 'Ja, het komt allemaal wel' en 'er staat later dit jaar al een debat daarover op de agenda'... Ja, dan krijg je mij kwaad. Omdat ik weet wat de mensen om wie het gaat doormaken; ik ken hun twijfels en hun onzekerheid. Op het moment dat er dan zoiets fundamenteels in de samenleving wordt afgedaan met puur procesmatige antwoorden, dan... Nou ja, ik ga geen dingen door mijn werkkamer smijten of zo, maar ik word wel heel erg boos. Dan ga ik door. Elke mogelijkheid om de zaak opnieuw aan te zwengelen en aan te kaarten ga ik dan grijpen. Ook al word ik binnenskamers tegengewerkt, pech; op dat vlak ligt mijn focus helemaal niet. Mijn focus ligt bij de mensen die ik een stem wil geven. Met hen wil ik dingen voor elkaar krijgen, en dat is waarom ik de Kamer als middel zie en niet als doel. In die zin doet het mij heel erg goed dat het maatschappelijke debat over de luchtvaart echt begint te kantelen. Samen met heel veel mensen die actie voeren, samen met SP-afdelingen en provincies en ook door ons optreden in de Kamer, hebben we bereikt dat de mensen ergens een grens zijn gaan trekken. Zowel qua klimaat en milieu als qua overlast voor omwonenden. En niet te vergeten de

arbeidsvoorwaarden van luchtvaartpersoneel. Dat zijn allemaal onderwerpen waar wij het afgelopen anderhalf jaar veel verandering teweeg hebben gebracht. Ik bedoel, het gold decennialang als een gegeven dat de luchtvaart moest groeien. Die discussie is nog lang niet afgelopen, maar de groep die zich verzet tegen de ongebreidelde groei van de luchtvaart en Schiphol wordt steeds groter. En dat geeft mij een heel goed gevoel. Hetzelfde geldt voor het feit dat het plan om arbeidsgehandicapten onder het minimumloon te gaan betalen nu van tafel is. Prachtig! Wij hebben daar als SP natuurlijk hard voor gevochten. Maar de groep mensen die actie is gaan voeren, *Wij Staan Op!*; daar krijg ik heel veel energie en motivatie van. En toen Noortje van Lith (die landelijk in het nieuws kwam met haar brieven aan premier Rutte over genoemd plan aangaande arbeidsgehandicapten – red.) sprak in Rotterdam tijdens de aftrap van onze beweging Tijd voor Rechtvaardigheid, toen kreeg ik daar echt kippenvel van.'

Cem Laçin houdt van Rotterdam. Hij noemt de havenstad liefdevol 'mijn houvast', met de wijk Spangen in 't bijzonder. Nog steeds is hij hartstochtelijk fan van Sparta en met zijn zoontje gaat hij regelmatig naar de wedstrijden in Het Kasteel, het beroemde stadion van de club. Ook snackbar Florida, waar hij vroeger vaak kwam, kan nog steeds rekenen op zijn bezoek; de eigenaar is nog dezelfde als destijds. 'Hier kom ik thuis', zegt hij. Klinkt als: dit is mijn natuurlijke biotoop. Maar in Den Haag gaat bij hem alles snel, zo lijkt het. Zijn dialoog is snel, ondersteund door gedecideerde handgebaren. Zijn tred door de wandelgangen van de Kamer is eveneens rap; koffie halen, hup, trap op, hup, hoek om, hup, werkkamer, welkom, ga zitten. Maar zodra de deur dichtvalt, is er rust en tijd voor een goed gesprek. En voor goede koffie. 'Koffie is belangrijk', glimlacht hij. In zijn werkkamer hangen prominent twee grote groepsfoto's. Eentje van de jonge-

renbeweging Young & United en eentje van de bekende actievoerende schoonmakers. Hij kan de meeste namen noemen.

'Deze mensen zijn mijn inspiratie. Zij laten nog steeds zien hoe je collectief verandering kunt afdwingen. En ik denk dat wij als partij een middel zijn om deze mensen die opstaan te stimuleren en te ondersteunen. Tijdens mijn werk bij de vakbond kwam ik veel mensen tegen die zich niet bewust waren van de machtsverhoudingen en hun rol in het geheel. Heel veel van die schoonmakers hebben een migratieachtergrond, werken hier keihard maar beseften vaak niet wat ze konden veranderen. Al snel zeiden ze: 'Ja, maar ik ben bang voor mijn baan. Als ik zou laten horen wat ik eigenlijk zou

**'Rotterdam is mijn houvast,
daar kom ik thuis'**

‘Ik word heel boos als de politiek giflozingen bagatelliseert’

snap wel waarom jij die vraag stelt. Goed, ten eerste: ik ben een bewuste vlieger. Korte afstanden vlieg ik niet. Die vakantievlucht besloeg drieduizend kilometer; dat doe je niet zo makkelijk per trein. Dus ja, ik heb gevlogen. Maar ik probeer het te beperken tot een eenmalige vliegvakantie per jaar. Maar nog belangrijker: als SP zijn wij ook niet tegen de luchtvaart. Wij zijn tegen de ongebreidelde groei van de luchtvaart. De prijsvechters als Ryanair die ons land massaal binnenhaalt zorgen er uiteindelijk voor dat er enorm geconcurrereerd wordt op arbeidsvoorwaarden, met verdringing en uitbuiting als gevolg. Dáár zijn wij als SP op tegen. Verder moet je ook breder kijken naar het onderwerp vervoer. Ons doel is niet de luchtvaart duurder te maken, maar het creëren van een eerlijk speelveld. Zodat de trein als internationaal vervoermiddel kan concurreren en er een balans komt tussen trein en vliegtuig. Ik zei al: de luchtvaart heeft een enorme impact op klimaat, milieu, leefomgeving en ook de arbeidsvoorwaarden. Geef mensen meer opties. Zij denken: ik wil naar Londen en ik kan met de Eurostar. Vanuit Rotterdam ben je met die Eurostar binnen drie uur in hartje Londen. Als de prijsverhouding tussen trein en vliegtuig beter wordt, waarom zou je dan nog vliegen naar Londen? Ik bedoel, er gaan zestig vluchten per dag vanuit Nederland naar Londen. Zéstig! Dat kan toch wel wat minder, denk ik. En ik ben niet de enige die dat denkt. Afgelopen juni verscheen een onderzoek van ingenieursbureau Royal Haskoning DHV, waarin een aantal Europese steden onder de loep genomen is waar veel op gevlogen wordt vanuit ons land. Denk aan Londen, Berlijn, Frankfurt, Barcelona et cetera. Wat blijkt? Als er geïnvesteerd wordt in internationale treinverbindingen, dan kan een derde van de vluchten op Schiphol geschrapt worden! Kijk, ik pleit dan niet meteen voor het schrappen van al die vluchten. Maar laten we streven naar de balans, de redelijkheid en de rechtvaardigheid. Tijd voor rechtvaardigheid, jazeker. En

jij hebt al aan mij gemerkt, dat de weg naar die rechtvaardigheid heel belangrijk is voor mij. Mensen in beweging krijgen is wat ik wil: mensen bewust maken van het grote, brede verhaal en laten zien dat als we samen ergens voor gaan, dat we dingen dan kunnen veranderen.’

‘Ik ben me ervan bewust dat niet alle mensen direct de tijd en de energie hebben om na te denken over dat grote en brede verhaal. Laatst sprak ik in de metro een Iraanse man, we raakten toevallig in gesprek. Hij zei: “In Nederland gaat de tijd zo snel.” Ik zeg: “Wat bedoel je?” Hij zegt: “Nou, ik sta ’s ochtends op, ben de hele dag aan het rennen, kom ’s avonds om zeven, acht uur thuis en heb geen fut meer om nog iets anders te doen.” Kijk, en dat is volgens mij precies datgene wat het systeem met ons doet: lopen, rennen, keihard je best doen voor je baas en uiteindelijk aan het eind van de maand niet of nauwelijks kunnen rondkomen. Dát is onze systeemkritiek. Dat is ook wat ik hoor van mensen die ik spreek. De lonen zijn decennialang nauwelijks gestegen, de koopkracht evenmin, er wordt steeds meer geëist door werkgevers. Kortom: steeds meer werkende mensen die in de problemen komen. En tegelijkertijd zie je dat de Shells, Unilevers en Philipsen van deze wereld cadeautjes krijgen, door bijvoorbeeld het afschaffen van de dividendbelasting, maar de mensen dragen al jarenlang de lasten en betalen de rekening. Dat moet kantelen en daar gaat Tijd voor Rechtvaardigheid over. Het grotere, overkoepelende verhaal dat uiteindelijk gaat over machtsverhoudingen. En als we allemaal in actie komen, onze politiemensen, onze schoonmakers, onze zorgmedewerkers, onze buschauffeurs, onze basisschoolleraren, noem maar op, dan ben ik ervan overtuigd dat wij gaan winnen.’ •

willen, dan kan ik ontslagen worden.” Nou, gaandeweg zijn die mensen uitgegroeid tot de voorlopers van de acties en stakingen. Mijn trots is dat ik daar een bijdrage aan heb kunnen leveren. Net zoals bij Young & United, dat een wijziging van de wet op het minimum-jeugdloon voor elkaar heeft gekregen. Vijfenvestig jaar nadat het minimumjeugdloon is ingevoerd. En wij hebben ervoor gezorgd dat de wet is veranderd. Ja, dan ga ik goed slapen. Omdat ons dat gelukt is, maar zeker ook omdat wij die jongeren zover hebben gekregen dat ze zijn gaan meedoen en het voor elkaar hebben gekregen.’

‘Ja, ik ben afgelopen zomer met het vliegtuig op vakantie geweest. Naar Turkije. Maar ik

tekst Rob Janssen
foto's Maurits Gemmink

BURGEMEESTER EMILE ROEMER

PIONIER IN HEERLEN

Na zijn afscheid als SP-fractievoorzitter in de Kamer is Emile Roemer niet bepaald achter de geraniums gekropen. In maart kreeg hij het aanbod om waarnemend eerste burger van Heerlen te worden. Sindsdien overbruggt hij dagelijks de afstand van 110 kilometer tussen Sambeek en Heerlen. 'Een politieke partij is blijvend in beweging en moet zich durven verbreden.'

HET IS EVEN WENNEN. De man die acht jaar het gezicht was van de SP, de bevolgen en betrokken partijleider, door vriend en vijand beschouwd als de betrouwbaarste politicus van het land, laat geen gelegenheid onbenut om Heerlen op te stoten in de vaart der volkeren. Emile Roemer is de eerste SP-burgemeester in het 46-jarig bestaan van de partij. Met een glimlach van oor tot oor wijst hij op een Europese primeur die zijn stad in de schoot is gevallen: een grote expositie met werk van de Amerikaanse

‘In Heerlen is veel ten goede veranderd’

voorbeeld van een succesvolle aanpak door de gemeente en alle betrokken instanties, klom Heerlen uit een diep dal.’

› **Je stelt terecht vast dat het imago van Heerlen spectaculair is verbeterd. Het wil alleen nog niet echt doordringen tot de rest van het land.**

‘Dat merk ik ook in eigen kring. Mijn vrouw en dochters gaan wel eens mee als er weer eens activiteiten zijn in het weekend en zij kijken dan vol verbazing om zich heen. Dat Heerlen dit allemaal te bieden heeft, wisten zij ook niet. Daarom blijf ik erop hameren dat in Heerlen veel ten goede is veranderd. Daar helpt mijn bekende kop natuurlijk wel bij. Ik ben een uithangbord, de ambassadeur van Heerlen. Als ik word gevraagd voor een reportage in de krant of op tv werk ik daar uit volle overtuiging en met plezier aan mee.’

Emile Roemer vervangt sinds medio maart Ralf Krewinkel als burgemeester van Heerlen. Krewinkel trok zich terug om te zorgen voor zijn zieke zoon. De inwoners van Heerlen sloten Roemer meteen in hun hart. De waarnemend burgemeester op zijn beurt voelt zich vanaf de eerste dag Heerlenaar onder de Heerlenaren. Het ambt past hem als een Italiaans maatkostuum. ‘Ik ben, dat durf ik wel te stellen, een bestuurder, ik zet mij graag in voor de publieke sector.’

kunstenaar Jean-Michel Basquiat (1960-1988) en tijdgenoten. Vanaf februari te zien in Schunck*, het multidisciplinaire culturele centrum dat is gevestigd in het monumentale Glaspaleis, eertijds als warenhuis én architectonisch hoogstandje het symbool van het welvarende Heerlen.

‘Heerlen is net als bijvoorbeeld Rotterdam-Zuid volop in beweging, er valt hier elke week wel iets te beleven. In augustus kwam de wereldtop naar het International Breakdance Event. Ik noem Cultura Nova,

ParkCity Live, Limburgs Mooiste, zo kan ik nog wel even doorgaan. Daar is nu Bovengronds bij gekomen, een manifestatie over de periode na de sluiting van de mijnen. Het zou te ver voeren om alles op te sommen, maar neem van mij aan dat wij in Heerlen bepaald niet stilzitten. Er wordt hard gewerkt aan een nieuwe uitstraling na alle ellende met drugsverslaafden, prostitutie en criminaliteit. Vroeger kwam Heerlen altijd met veel gedoe in het nieuws. Maar na de Operatie Hartslag van 2001, een prachtig

› **De SP was nooit in de markt voor burgemeestersposten. Met jouw benoeming is de kogel door de kerk. Een kentering?**

‘Laten we eerst maar eens ervaren hoe dit bevalt. Ik ben de eerste, je mag mij gerust als een *pilot* beschouwen. Onze partij is altijd groot voorstander geweest van de gekozen burgemeester, maar intussen hebben wij intern wel regelmatig discussies gevoerd over hoe om te gaan met vacatures en onze eventuele aspiraties. Tijdens mijn partijleiderschap is de SP meer wethouders gaan leveren, tot en met drie van de vijf grootste

gemeenten aan toe. Dat leidde tot succesverhalen en soms ook tot mislukkingen. Daar moet je niet voor weglopen, daar leer je van. Een partij is voortdurend in ontwikkeling en moet zich durven verbreden als er reële mogelijkheden zijn. Ik denk niet alleen aan gemeentebestuurders, maar ook aan publieke organen. Zoals de Sociaal Economische Raad, de Raad van State of het College van de Algemene Rekenkamer, waarvan tot mijn genoegen partijgenoot Ewout Irrgang lid is. Alleen in de praktijk doe je ervaring op. Waakzaamheid blijft altijd geboden. Je moet de boel zeer goed op orde hebben, scherp blijven en precies weten wanneer de tijd en omstandigheden er rijp voor zijn. Dat geldt zeker ook voor deelname aan colleges. Intussen blijven wij als politieke partij in de spiegel kijken. In mijn geval moeten we ondervinden of het Heerlen, de SP en mij bevalt. Ik zie mezelf in dit verband zoals ik al zei als een pionier – en ik kan je verzekeren dat ik het tot nu toe naar mijn zin heb. Ik ben een mazzelaar, in de 38 jaar dat ik werk, heb ik altijd van mijn hobby mijn beroep kunnen maken: in het onderwijs, in de politiek en nu in het bestuur. Het is meer dan werk alleen. Ik realiseer me terdege dat ik tot een select groepje mensen behoor dat dat kan zeggen.'

› **Heerlen is een SP-bolwerk met al jaren de grootste fractie in de gemeenteraad en twee wethouders in het college. Een burgemeester behoort buiten de politiek te staan...**

'Het kost me geen enkele moeite om boven de partijen te staan, ik dien als burgemeester

de belangen van de gemeente. Het helpt uiteraard wel dat er een coalitieakkoord ligt waar ik vrolijk van word. Ik kan me voorstellen dat er gemeenten zijn waar ik me minder thuis zou voelen.'

In december vorig jaar werd hij als voorzitter van de Tweede Kamerfractie opgevolgd door Lilian Marijnissen. Half januari zat hij thuis. 'Ik had al snel door dat ik niet maandenlang moest ontstressen. Drie keer per dag het gras maaien is niks voor mij, het begon al snel weer te kriebelen. Ik had een werkelijk schitterend afscheid achter de rug, een afscheid dat ik iedereen gun. Ik ben er zeer dankbaar voor hoe alles is verlopen. Ik voelde er, merkte ik, niets voor om daar al te lang bij stil te staan. Ik wilde door, iets doen, iets betekenen voor de samenleving. De zorg, het onderwijs, een woningcorporatie, misschien onder voorwaarden zelfs het bedrijfsleven, ik moest en zou mezelf weer op gang trekken. Gelukkig beschik ik over een groot netwerk, dus ik ben me gaan oriënteren, gesprekken voeren, ook met een headhuntersbureau. Ik kan je vertellen dat het in tegenstelling tot wat menigeen denkt moeilijk is voor politici om aan werk te komen, dat je er veel moeite voor moet doen en daar is helemaal niets mis mee. Dat moeten talloze andere mensen net zo goed.'

Emile Roemer was op de koffie bij gouverneur Theo Bovens van Limburg: 'Emile, ik zoek een waarnemend burgemeester voor Heerlen. Voel jij daar wat voor?' 'Ik knipperde even met mijn ogen, dacht niet lang na en zei: ja. Hoe verdrietig de aanleiding ook is, een gemeente kan niet

lang zonder burgemeester. Dus ben ik er ingestapt. Het is een eer en een genoegen om dit te mogen doen.'

Emile Roemer zou Emile Roemer niet zijn als hij niet à la minute de inwoners van Heerlen had opgezocht. Hij maakte, onaangekondigd, een rondgang door alle wijken en stadsdelen, knoopte praatjes aan, legde zijn oor te luister, poseerde met engelengeduld voor selfies en werd bijkans verlegen van alle complimenten. 'Zonder de straat op te gaan, kom je er nooit achter wat er speelt. Zo ben ik op pad geweest met straatcoaches, waardoor ik een duidelijk beeld kreeg van de situatie en de problematiek.'

› **Welke problematiek?**

'Dankzij de Operatie Hartslag is het drugsvraagstuk grotendeels opgelost, maar we zijn er nog niet. De openbare orde en veiligheid in sommige buurten staat onder druk, er is sprake van hardnekkige overlast, met name als gevolg van de drastische bezuinigingen in de geestelijke gezondheidszorg. Ik neem de klachten heel serieus en het beleid is erop gericht de overlast goed en grondig aan te pakken.'

Roemer kijkt met de frisse blik van de nieuwkomer om zich heen, overlegt veelvuldig, maar is toch zeker ook de man die de handen uit de mouwen steekt. 'Met te lang kletsen los je niets op, je moet ook de daad bij het woord voegen. In mijn Haagse periode kreeg ik altijd te horen dat ik te aardig was voor de politiek. Wat een flauwekul! Je kunt als mens niet aardig genoeg zijn. Ik zou willen zeggen: was de politiek maar eens wat

'Ik had al snel door dat ik niet maandenlang moest ontstressen'

aardiger voor de mensen. Overigens kan ik als het nodig is met de vuist op tafel slaan en doorpakken.'

Een van zijn speerpunten is een verdere voortgang van de transformatie van het centrum, waarmee een spectaculair begin is gemaakt in het Maankwartier (de fantasierijke bebouwing rond en, letterlijk, over het station). 'Heerlen is een krimpgemeente en worstelt met leegstand, maar zit ook in de maag met verschrikkelijk lelijke kantoorpanden. De revitalisering van het stadshart is een hoofdthema. De komende jaren moet de sloopkogel er doorheen, dan heb ik het over een oppervlakte van 80.000 vierkante meter. Dat kan Heerlen nooit alleen financieren, dus boren wij externe bronnen aan. Samen met de provincie, die ons geweldig steunt, en de andere gemeenten hebben wij een Limburg-deal gesloten. Het provinciebestuur probeert een bijdrage van veertig miljoen euro bij het rijk los te peuteren en het helpt vanzelfsprekend dat ik de weg ken in Den Haag, dat ik weet hoe de hazen lopen en wanneer een aanvraag kansrijk is. Ik ben geen ordinaire lobbyist, maar de burgemeester van een gemeente die zit te springen om steun om zo grote stappen te kunnen maken.'

Zijn onbevagenheid, in combinatie met zijn kennis en vaardigheden, komt Emile Roemer ook van pas in het streven van Heerlen om de verhouding en samenwerking met de omringende gemeenten te verbeteren ('ik heb de statuur om plooiën glad te strijken') én bij de reorganisatie van het ambtelijk apparaat – bij de gemeente werken rond de 1100 medewerkers. 'Die interne hervorming is blijven liggen door de fusiebesprekingen met Landgraaf. Nu duidelijk is dat die samenvoeging niet doorgaat, kunnen we ermee aan de slag. Vergis je niet, het is een ingewikkeld proces dat stap voor stap en op een fatsoenlijke manier moet worden afgewikkeld. Ik houd van uitdagingen en het kan in bepaalde gevallen helpen dat ik voornamelijk een betrouwbare buitenstaander ben.'

De rol van burgemeester is hem op het lijf geschreven, Heerlen loopt met hem weg. Emile Roemer is altijd al een mensenmens en een hooggekwalificeerde verbindingsofficier geweest. Een dag van een burgemeester, laat staan een hele werkweek, ziet er evenwel heel anders uit. 'Als fractievoorzitter onderga je een permanente druk vanuit de media, de schijnwerpers staan altijd op jou gericht, je moet je voortdurend scholen om het nieuws en de achtergronden te doorgronden. En dan ben je als partijleider ook nog continu bezig met de organisatie van de partij, met campagnes en keuzes maken, met het inspireren van onze afdelingen, onze leden en de kiezers. Dat werk vergt een permanente inzet en opoffering. Als burgemeester sta je wat minder in de belangstelling, maar wel veel dichterbij de basis, bij de mensen om wie het gaat. Een burgemeester leunt niet achterover, allesbehalve dat zeg, maar je opereert toch wat meer in de luwte en weet met een strakke agenda veel vaker van tevoren waar je aan toe bent.'

EMILE ROEMER PRESENTEERT TALKSHOW OVER FEYENOORD

Emile Roemer presenteert tot en met mei elke derde maandag van de maand een talkshow over zijn geliefde club Feyenoord. Gelül, zo heet de praatvoorstelling in Theater Walhalla in Rotterdam. Acteur Martin van Waardenberg verdiept zich in de kwaliteit van het eten in en rond de Kuip en aan het slot telefoneert Emile met Ivo Opstelten, oud-burgemeester van Rotterdam en net zo'n hartstochtelijke supporter van de stadionclub als zijn politieke tegenpool. In Gelül zal niet worden geouwehoerd over de prestaties van Feyenoord noch over de spelers

en trainers, maar gaat het over het Legioen, de hondstrouwe aanhang over wie Theater Walhalla samen met het Rotterdams Wijktoneel een paar jaar geleden *Feyenoord: De Opera* maakte. Net als zijn opvolger in Den Haag, Lillian Marijnissen, gaat Emile Roemer door dik en dun voor Feyenoord. Zijn ouders zijn afkomstig uit de Maasstad, zijn moeder zag hoe de Kuip werd gebouwd. Zijn werk als waarnemend burgemeester van Heerlen zal niet onder deze klus lijden. 'Mocht het toch nodig zijn dan gaat Heerlen natuurlijk voor.'

den te doorgronden. En dan ben je als partijleider ook nog continu bezig met de organisatie van de partij, met campagnes en keuzes maken, met het inspireren van onze afdelingen, onze leden en de kiezers. Dat werk vergt een permanente inzet en opoffering. Als burgemeester sta je wat minder in de belangstelling, maar wel veel dichterbij de basis, bij de mensen om wie het gaat. Een burgemeester leunt niet achterover, allesbehalve dat zeg, maar je opereert toch wat meer in de luwte en weet met een strakke agenda veel vaker van tevoren waar je aan toe bent.'

De volgende afspraak voor burgemeester Emile Roemer wacht.

› **Nog even dit: op jouw werkkamer in Den Haag hing een ingelijste foto van jouw held Martin Luther King aan de muur...**

'In deze burgemeesterskamer zul je niets persoonlijks van mij aantreffen. Dit is de kamer van Ralf Krewinkel waar ik tijdelijk gebruik van mag maken.'

› **Vandaar een vaantje van Roda JC en niet van jouw club Feyenoord. Heb je al een wedstrijd van Roda gezien?**

'Ik zit al op de stoel van Ralf, dan ga ik niet ook nog eens zijn plekje op de tribune van Roda innemen.'

Emile Roemer, een Brabander in Limburg. Dat matcht wel.

'Houdoe', zegt hij ten afscheid.

'Haje', zegt de Limburger die hem mocht interviewen. •

tekst Robin Bruinsma
foto's Maurits Gemmink tenzij anders vermeld

EU-PROPAGANDA IN HET ONDERWIJS

LESJE EUR

Een afstudeerscriptie schrijven die voer blijkt voor een radio-interview, een NRC-artikel en Kamervragen. Dat overkwam SP-stagiaire Kirsten Derksen. Zij nam de invloed van EU-propaganda op haar eigen opleiding onder de loep. Hoofdconclusie: de Europese Commissie is betrokken bij de inhoud van de opleiding en vergelijkbare studies.

KIRSTEN DERKSEN SCHREEF HAAR scriptie in het kader van de opleiding *European Studies* aan de NHL Stenden Hogeschool in Leeuwarden. Deze opleiding leidt studenten op tot *Young European Professional*: “Iemand die zich later gemakkelijk beweegt in internationale kringen en een verantwoordelijke baan aankan”, volgens NHL Stenden.

Derksen: “Toen ik mijn docenten, voordat ik aan mijn scriptie begon, in het kort vertelde over mijn plannen stelden zij dat de Europese Commissie echt geen invloed heeft op het hoger onderwijs, en al helemaal niets te maken heeft met Europese Studies.”

EU-marketingvehikel

De realiteit bleek echter anders. Een krachtig beïnvloedingsinstrument van de Europese Commissie (de ‘regering’ van de Europese Unie) is bijvoorbeeld het Jean Monnet-programma, vernoemd naar een van de belangrijkste architecten van de Europese eenwording. Dit Europese programma financiert onderwijs en onderzoek op hogescholen en universiteiten. Om voor de financiële bijdrage in aanmerking te komen, moeten opleidingen voldoen aan voorwaarden zoals de bevordering van ‘actief Europees burgerschap’. Ook wordt van Jean Monnet-leerstoelhouders verwacht dat zij deelnemen aan het maatschappelijke debat over de EU. Adriaan Schout, als wetenschapper verbonden aan het Instituut Clingendael, noemde het Jean Monnet-programma in NRC dan ook niet

OPEANISERING

voor niets “het marketingvehikel van de EU”. In het programma gaat 318 miljoen euro om.

SP-Tweede Kamerlid Renske Leijten stuitte onlangs op een lijst met financieringsstromen van Europese onderwijsactiviteiten. Hieruit blijkt dat het Europees onderzoekscentrum van de Universiteit Maastricht jaarlijks drie ton aan Brussels subsidiegeld ontvangt.

In 2009 berichtte het Wetenschappelijk Bureau van de SP al over de kostbare promotiecampagnes van de Europese Commissie. Deze hebben vaak tot doel om de geesten in Europa rijp te maken voor het Europa dat de Europese Commissie graag ziet. Ook nu heeft europa.eu, een site die beheerd wordt door de dienst Communicatie van de Europese Commissie, een speciale *teacher's corner*. Op deze webpagina vinden leraren gratis onderwijsmateriaal – van kleurboekjes voor de allerkleinste EU-burgertjes tot brochures voor middelbare scholieren. Over de “onmiskenbare voordelen” van de eurozone en de Europese interne markt, die de “drijfkracht” zou leveren voor “het opbouwen van een sterkere en rechtvaardigere economie binnen de EU”.

Wie betaalt, bepaalt

Derksen concludeert in haar onderzoek dat het Jean Monnet-programma bijdraagt aan de ‘europeanisering’ van studieprogramma’s. Maar hoe werkt dat europeaniseren eigenlijk? Derksen: ‘De Europese Commissie heeft het in documenten vaak over ‘europeaniseren’, maar legt nergens uit wat zij hier concreet mee bedoelt. Wat we tijdens mijn studie vooral deden was actuele gebeurtenissen binnen de EU in kaart brengen. Hierbij werd altijd gekeken naar de Europese oplossing voor problemen. Als het bijvoorbeeld ging over de migratiestromen, dan was de vraag: wat kan Europa doen? En niet: moet Europa hier wel over gaan?’

Ook wijst Derksen erop dat de Europese Commissie heeft bijgedragen aan het zogeheten TUNING-project, dat vakspecifieke

brochures en richtlijnen voor opleidingen publiceert. ‘Zo bestaat er een TUNING-document dat dient als referentiekader voor de kennis en competenties waar studenten Europese Studies uiteindelijk over moeten beschikken. De Commissie heeft de totstandkoming van dit document ondersteund, ook financieel.’ En wie betaalt, bepaalt.

Kritiek op de EU ligt gevoelig

Tijdens haar afstudeeronderzoek toetste Derksen ook de impact van deze pogingen tot ‘europeanisering’ onder 160 derde- en vierdejaarsstudenten Europese Studies. Driekwart van deze studenten vond de eigen studie pro-Europees ingericht, en de helft gaf aan door de opleiding meer pro-Europees te zijn geworden. ‘Dat neemt niet weg dat ik best wat studiegenoten heb gesproken die ook behoefte hadden aan meer kritische geluiden over de EU’, vertelt Derksen.

Kritiek op de EU ligt echter gevoelig, merkte zij: ‘Zo heb ik voordat ik aan mijn onderzoek begon een wetenschapper gesproken die aangaf dat de kans heel klein is dat de Europese Commissie subsidies verstrekt

aan onderzoeken met een EU-kritische insteek. Dit wilde hij echter uitsluitend *off the record* vertellen, dus ik mocht hem niet citeren.’ Ook een gesprek met een medewerker van de Universiteit Maastricht is Derksen bijgebleven. ‘Toen zij hoorde dat ik dit onderzoek vanuit de SP deed, benadrukte zij dat ze niet wilde dat de Europese Commissie in een kwaad daglicht wordt gezet. Dat vond ik wel opmerkelijk, want ik had toen nog niet eens een conclusie getrokken. Sommige docenten die ik heb gesproken leken zich ook een beetje aangevallen te voelen.’

De stage in de Tweede Kamer en de scriptie hebben de kijk van de pas afgestudeerde op de EU veranderd. Derksen: ‘Ik was het niet altijd eens met de SP op het gebied van Europa. Voor mijn stage vond ik de SP vaak te negatief over de EU. Terwijl ik nu inzie dat de SP er vooral van uitgaat dat Nederland veel problemen ook op eigen kracht kan aanpakken. Of zelf de samenwerking met andere lidstaten kan zoeken, zonder hierbij per se soevereiniteit op te geven.’ •

tekst Lesley Arp
foto Maurits Gemink

RENKE LEIJTEN: ‘MAAK BRUSSELSE GELDSTROMEN TRANSPARANTER’

Als het aan SP-woordvoerder Europa Renske Leijten ligt, worden Brusselse financieringsstromen van onderwijs- en onderzoeksactiviteiten veel transparanter. ‘Als een Jean Monnet-leerstoelhouder deelneemt aan het publieke debat over de EU, moet duidelijk zijn dat deze persoon door de Europese Commissie wordt betaald’, aldus Leijten. Volgens het Kamerlid propageert de Europese Commissie aan de lopende band Europese oplossingen voor problemen. ‘Alles is opeens grensoverschrijdend. Zelfs hoe wij onze thuiszorg of pensioenen regelen is volgens de Commissie een Europese aangelegenheid. Zo wil men dat er een Europese verzekering voor pensioenen gaat komen, terwijl wij al een prima pensioenstelsel hebben. Maar hoezo gaat Europa daar eigenlijk over?’

De Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid pleitte onlangs juist voor meer flexibele samenwerking tussen lidstaten, zonder per se één Brusselse oplossing op te leggen. Leijten: ‘Dit is wat wij al jaren zeggen: samenwerken prima, maar toch niet altijd door het opgeven van zeggenschap? De Commissie leeft in haar eigen bubbel, die uitgaat van een Europees antwoord op ieder probleem. Het is heel gevaarlijk als onderwijsinstellingen en wetenschappers, die onafhankelijk zouden moeten opereren, ook in die bubbel terecht komen omdat zij aan allerlei voorwaarden gebonden zijn.’

GERED GEREEDSCHAP

WAT IN DE EERSTE HELFT van de jaren tachtig begon als een spontaan initiatief in de Amsterdamse krakerswereld is de afgelopen decennia uitgegroeid tot een goed geoliede machine, die op dertig verschillende locaties (werkplaatsen) in het land op volle toeren draait. De formule van Gered Gereedschap, overgewaaid uit Engeland, is doeltreffend en effectief: afgedankt gereedschap wordt opgeknapt en verscheept naar Afrika om daar in handen van jongeren een tweede leven te krijgen.

Ter illustratie van het succes van Gered Gereedschap een paar cijfers: in 2017 vonden 100.000 beitels, hamers, slijptollen, schroevendraaiers, naaimachines, boren, zagen en andere werktuigen hun weg naar 4000 gebruikers in vijf landen. Acht zeecontainers vol. Bedenk even dat in één enkele container twaalf ton past. In totaal staat de teller van het al 35 jaar actieve

Gered Gereedschap op twee miljoen stuks gereedschap, 75.000 leerplaatsen en steun aan 1300 organisaties.

De containers blijven ook in Afrika, ze doen daar dienst als werk- en opleidingsplaats. Gered Gereedschap werkt nauw samen met plaatselijk opererende partners. De gebruikers krijgen praktische ondersteuning en worden geschoold. Zij leren een ambacht en kunnen in de beste gevallen zelfs een eigen bedrijfje opzetten. De meeste Afrikanen die

dankzij de inspanningen van Gered Gereedschap een vak onder de knie krijgen en daarmee een toekomst op kunnen bouwen, zijn zwerfjongeren die op deze manier een uitweg vinden in een aanvankelijk kansloze situatie. Zij gaan na de opleiding op eigen kracht verder als monteurs, metselaars, timmerlieden, kleermakers, loodgieters, metaalbewerkers of elektriciens.

Ruim vijfhonderd vrijwilligers zetten zich met hart en ziel in voor Gered Gereedschap.

‘Al het gereedschap gaat zo goed als nieuw de deur uit’

GOED GEOLIEDE MACHINE

Naast de dertig werkplaatsen zijn er tientallen inzamelpunten. Al het opgeknapte gereedschap gaat naar de centrale opslag in Gouda. Als er voldoende is om een container mee te vullen voelt dat voor alle betrokkenen telkens weer als een feestje. 'Dit geeft veel voldoening', zegt Pim van der Kraats (65), een van de drijvende krachten van de werkplaats in Nijkerk, ondergebracht in een gebouw waarin zich onder meer ook het lokale kringloopcentrum bevindt. Nijkerk bedient een deel van Midden-Nederland en begon in 2003. Van der Kraats repareert niet alleen gereedschap, hij gaat ook langs de plekken waar het materiaal wordt ingeleverd. 'De benzinekosten betalen wij met de opbrengst van gereedschap waarmee niets meer valt te beginnen en dat dus als oud ijzer van de hand wordt gedaan. Soms verkopen wij ook weleens iets wat niet in een project

wordt opgenomen rechtstreeks uit ons magazijn.' Niet alleen particulieren, maar ook scholen, instellingen en bedrijven weten hun weg naar Gered Gereedschap te vinden. Karel Schirmer (70), in Nijkerk verantwoordelijk voor fondsenwerving en de oh zo belangrijke publiciteit: 'Laatst meldde zich een autodealer. Hij bood ons een complete werkplaatstrolley met hoogwaardig gereedschap aan. Daar worden wij heel vrolijk van. Wij gaan voor kwaliteit. Al het gereedschap dat door ons onder handen wordt genomen, gaat zo goed als nieuw de deur uit. Het is heel wat beter dan de Chinese troep die je in Afrika in de winkel kunt kopen. De Chinezen leggen niet alleen wegen aan in Afrika, ze brengen er echt alles op de markt, tot en met inferieure schoenen aan toe. Het gevolg is dat de Afrikanen niet langer zelf

hun schoenen maken of oplappen. Daarmee dreigt het mooie ambacht van schoenmaker te verdwijnen. Wij kunnen natuurlijk nooit tegen de Chinezen opboksen, maar iedere Afrikaan die dankzij Gered Gereedschap een vak leert, is er één.'

Een van de ambassadeurs van Gered Gereedschap is Jan Marijnissen. Hij onderstreept het belang van duurzaamheid en Pim van der Kraats is het van harte met hem eens. 'Wij leveren een bijdrage in de strijd tegen verspilling en weten precies voor wie we het doen. Dit geeft mij persoonlijk meer voldoening dan een paar euro in een collectebus stoppen.' •

 Kijk voor inleverpunten bij u in de buurt op geredgereedschap.nl

tekst Robin Bruinsma • foto's Cees Wouda

LINKSVOOR

‘ACTIVISME WERKT AANSTEKELIJK’

Marja Remesar (39) verhuisde in 2014 vanuit Amsterdam naar Arnhem: ‘Voor de liefde, mijn vriend komt uit Gelderland.’ Ze voelde zich er meteen thuis. ‘Arnhem voelt als klein Amsterdam, met veel initiatieven op het gebied van mode en kunst. Het ligt ook zo mooi in het groen.’ Minder aangenaam waren de schimmels in haar huis. ‘Het rook er muf en stikte van de muizen. Dat wijst op een vochtprobleem, maar de woningstichting nam mijn klachten amper serieus.’

tekst Daniël de Jongh
foto Karen Veldkamp

› Hoelang ben je al SP-lid?

‘Sinds begin vorig jaar. De SP hielp mijn burens en mij met het organiseren van een huurdersoverleg. We kwamen gezamenlijk in actie en hebben gewonnen: de woningen worden nu verbeterd.’

› Feest!

‘Inderdaad, we hebben het gevierd met een straatfeest en een barbecue. Ook mensen uit andere straten raken erdoor geïnspireerd, het werkt aanstekelijk. Ik ben inmiddels verhuisd, maar woon wel weer in dezelfde wijk. Soms word ik op straat aangesproken door buurtgenoten die nu ook in actie willen komen. Waar ik kan, help ik anderen met bewonersacties. Dat activisme zit gewoon in me.’

› Wat doe je in het dagelijks leven?

‘Ik ben zzp’er, in opdracht van bijvoorbeeld gemeenten en zorginstellingen organiseer

ik sociale activiteiten en evenementen.

Bijvoorbeeld met jongeren of ouderen, of om buurtbewoners met elkaar in contact te brengen. Ik ben een echte verbinder, ook in mijn werk.’

› Heb je hobby’s?

‘Ik ben dol op surfen. Heel zwaar, maar heerlijk om te doen: zweven op de golven. Verder dans ik graag. Allerlei stijlen, van Nepalees tot zumba. Dans verbindt ook weer mensen. Het is, net als een glimlach, een soort universele taal.’

› Wat is je favoriete plek op de wereld?

‘Ik ben in mijn leven best vaak verhuisd. Ik zou best de wereld rond willen reizen, of in een land als Portugal willen wonen. Maar uiteindelijk ben ik toch het liefst in de buurt van de mensen die me dierbaar zijn. Waar je geliefd bent, voel je je thuis.’ ●

> BOXTEL LEDENWERFKANON

Op de partijraad van 22 september is de afdeling Boxtel in het zonnetje gezet. Bepaald niet een van de grootste afdelingen, lukte het de Brabanders om in de zomermaanden maar liefst 43 nieuwe leden in te schrijven. Bedenker van de ledenwerf-methode is het Boxtelse SP-bestuurslid Willem van Meurs. Het is, samengevat, een kwestie van langsgaan, de mensen een tijdlang op de hoogte houden en de vraag stellen. En, zoals het Boxtelse raadslid Rinze van der Veen op de partijraad zei: 'Dit kan overal!'

In 2015 ontving de bedenker van de methode-Boxtel, Willem van Meurs, van Emile Roemer de Gouden Tomaat voor zijn jarenlange inzet voor de partij.

Foto Bas de Meijer

> RIFFIJNSE PROTESTLEIDER GENOMINEERD VOOR SACHAROV-PRIJS

Foto Arnaud De Decker

De SP heeft samen met de linkse fractie GUE/NGL in het Europees Parlement de Riffijnse protestleider Nasser Zafzafi genomineerd voor de Sacharov-prijs. Deze prijs wordt ieder jaar door het Europees Parlement uitgelooft aan een opvallende verdediger van de mensenrechten en vrijheid van meningsuiting. De bewoners van het Rif-gebied in Marokko worden al tientallen jaren achtergesteld en onderdrukt door de Marokkaanse regering. SP-Europarlementariër Anne-Marie Mineur: 'Amnesty International heeft de arrestatie en het proces tegen Zafzafi en andere Riffijnen zwaar bekritiseerd, onder meer vanwege een gebrek aan bewijs dat er strafbare feiten gepleegd zouden zijn, en omdat de gevangenen gefolterd zijn.' Zafzafi werd al snel het gezicht van het protest dat vorig jaar op gang kwam. Hij werd gearresteerd en veroordeeld tot een celstraf van 20 jaar.

In de Tribune van september 2017 stond een interview met Zafzafi's vader: sp.nl/ZiU

> HET GIF GENX

Wie heeft er nou eigenlijk de dikste vinger in de pap als het gaat om het gebruik van chemische stoffen? Die vraag stond centraal tijdens een werkbezoek van Dennis de Jong aan het Europese Chemie Agentschap (ECHA) in Helsinki. Directe aanleiding: de slepende kwestie rondom de firma Chemours in Dordrecht,

dat de giftige stof GenX loost (zie ook het interview met Cem Laçin in deze Tribune). De SP strijdt lokaal, provinciaal en landelijk tegen de uitstoot van deze stof, die zelfs in het drinkwater bleek voor te komen. Wat blijkt? De Nederlandse regering kan nog veel stappen ondernemen tegen GenX en kan zelfs een Europees totaalverbod op verdere lozingen tot stand brengen. Maar...

foto archief SP

dan moet ons land wel actief worden richting het Chemie Agentschap. Beperking van het gebruik van de stof en zelfs een verbod behoren dan tot de mogelijkheden. 'Waar wacht de Nederlandse regering nog op?', vraagt De Jong zich af. De nieuwe bevindingen gaan volgens De Jong zeker een rol spelen bij de uitbreiding van genoemde SP-acties.

> GROOTSTE CRISIS TER WERELD

'Nederland moet in de VN de druk op onder meer Saoedi-Arabië maximaal opvoeren, opdat de winsten van wapenproducenten ondergeschikt worden aan de levens van Jemenieten.' Dat zegt SP-Tweede Kamerlid Sadet Karabulut naar aanleiding van het feit dat de inmiddels drieënhalf jaar durende oorlog in Jemen heeft geleid tot de grootste humanitaire crisis ter wereld. Karabulut: 'Hoofdverantwoordelijk is Saoedi-Arabië, dat het ene na het andere burgerdoel aanvalt. De reden dat Saoedi-Arabië, samen met een aantal bondgenoten, de oorlog voort kan zetten, is omvangrijke westerse wapensteun.' Ook ons land verdient aan de oorlog, stelt Karabulut vast: 'Nederland exporteert communicatieapparatuur die in Saoedische tanks wordt ingebouwd. Gerichte sancties tegen verantwoordelijke oorlogsmisdadigers en een wapenembargo zouden nu de mini-male inzet moeten zijn.'

PRIKBORD@SP.NL

of stuur een brief naar
 Redactie Tribune
 Snouckaertlaan 70
 3811 MB Amersfoort

DAT JE
'T WEET

Paulus Jansen
 @irPaulusJansen

Paulus Jansen heeft geretweet Aedes.nl
 De armste Nederlandse huurders beta-
 len straks 3 miljard €€ belasting op hun
 huurhuisje. Ieder kamerlid dat daar voor
 stemt hoeft de woorden "eerlijk" of "recht-
 vaardig" nooit meer in de mond te nemen.
 #corporaties #dividendbelasting

23:29 - 18 sep. 2018

SLUITING VERZORGINGSHUIZEN

Door het sluiten van verzorgingshuizen moeten ouderen langer thuis blijven wonen. Een van de onderbelichte gevolgen daarvan is een behoorlijke krapte aan huurwoningen. Hoeveel ouderen wonen nu al niet gedwongen in een groot huis of appartement waardoor er geen mogelijkheid is voor doorstroming. Blok, de falende minister heeft daar even niet aan gedacht toen. Met hem het gehele kabinet niet, zo blijkt.

Louis de Wit, Darp

PARTICIPATIEWET

Het participatieplan werkt averechts. Er zitten nu meer mensen met een 'afstand tot de arbeidsmarkt' thuis dan vóór die wet. Om een of andere reden schijnt het makkelijker en goedkoper te zijn om ons maar thuis te laten zitten. Ik ben één van hen: 7 dagen per week 24 uur navelstaren is zwaar, onbetaald werk. Het levert ook geen vrienden op. En geen structuur. Wel een laag zelfbeeld.

Tonna van der Linden, Amersfoort

(MANTEL)ZORG

In aansluiting op de berichten dat er stakingen in de zorg dreigen, door zware bezuiniging op uitvoerende diensten. Ironisch, bizar feitje uit de praktijk van bewoners van een epilepsie-instelling: de zorgmanager had laatst geen tijd om onze serieuze vragen te beantwoorden, want ze moest haar zieke senior-ouders verzorgen...

Christine Steen, Heemstede

DOORLOPENDE MACTHTIGING BON OM LID TE WORDEN

naam : Socialistische Partij (SP)
 adres : Snouckaertlaan 70
 postcode : 3811 MB woonplaats: Amersfoort
 land : Nederland incassant ID: NL86ZZZ403462460000
 kenmerk machtiging (in te vullen door SP):
 reden betaling : betaling contributie

Door ondertekening van dit formulier geeft u toestemming aan de SP om doorlopende incasso-opdrachten te sturen naar uw bank om een bedrag van uw rekening af te schrijven wegens contributie en aan uw bank om doorlopend een bedrag van uw rekening af te schrijven overeenkomstig de opdracht van de SP. Als u het niet eens bent met deze afschrijving kunt u deze laten terugboeken. Neem hiervoor binnen 8 weken na afschrijving contact op met uw bank. Vraag uw bank naar de voorwaarden.

Ja, ik word lid van de SP. Ik ontvang een welkomsgeschenk en bovendien krijg ik elke maand het nieuws- en opinieblad De Tribune in de bus. Ik kies voor de volgende kwartaalbijdrage:

€ 5,00 (minimum) € 7,50 € 10,00 € 12,50 € 15,00 anders: € _____

naam : _____
 roepnaam : _____ voorletters: _____ m/v
 adres + huisnr : _____
 postcode : _____ woonplaats: _____
 land : _____ geboortedatum: _____
 email : _____
 telefoon : _____ mobiel: _____
 IBAN (rekeningnr.) : _____ bank identificatie (BIC)* : _____
 plaats en datum : _____ * geen verplicht veld bij Nederlands IBAN (rekeningnr)
 handtekening : _____

Ik wil ook graag lid worden van ROOD (jong in de SP, tot 28 jaar) en sta één van mijn kwartaalbijdragen af aan ROOD.

Tribune oktober 2018

Stuur deze bon in een enveloppe zonder postzegel naar: SP - Ledenadministratie, Antwoordnummer 407, 3800 VB Amersfoort. U kunt deze machtiging stopzetten met een telefoontje of een e-mail aan de SP: (088) 243 55 40, administratie@sp.nl

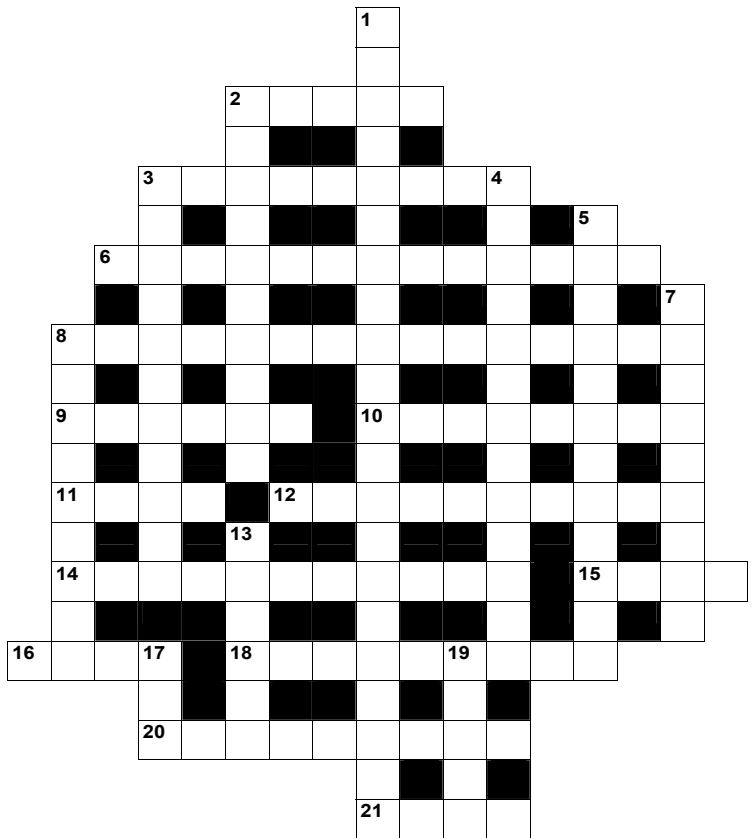
CRYPTOGRAM

Horizontaal

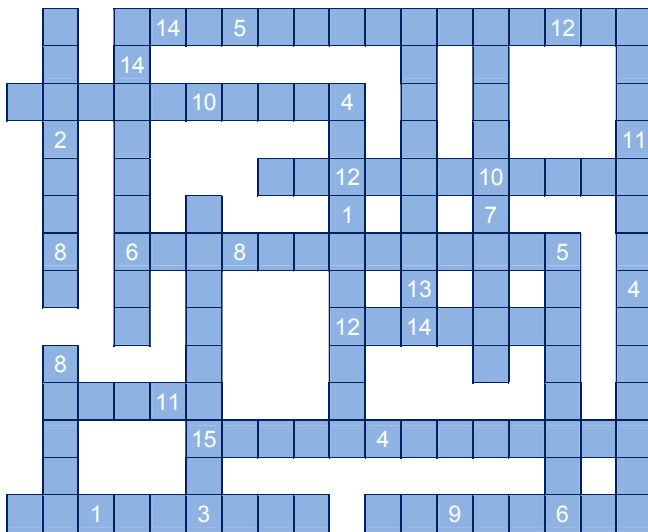
2 Verward dier is toch eerste geworden, (5) - 3 Spelen nou nooit eens ergens anders, (9) - 6 Seizoensgroenten zijn schoon en volgroeid, (13) - 8 Instructie: agressief handelen nadat ze in het water hebben gelegen, (6,9) - 9 Té relaxed; mens en verf, (6) - 10 Militair voertuig? Veel lawaai, en stinkt naar stront, (8) - 11 Theaterplaats voor vrijmetselaars, (4) - 12 Past (niet) in divers geschut? (10) - 14 Pilaren waar je in het openbaar wel tegenaan mag plassen, (11) - 15 Hongerig onderweg zijn? (4) - 16 Waterleiding lijdt aan stress, (4) - 18 Ademt een boek, tijdens het scheppingsproces, (9) - 20 Parlementsleden zingen voor parlementsleden, (9) - 21 't Is gek, maar zo'n reep is populair bij Amerikanen, (4)

Verticaal

1 Jaloers loensen, (3,6,4,8) - 2 Weggetje met bomen waar stevige klappen vallen, (10) - 3 Sportieve sieraden voor huwelijkspaartjes, (11) - 4 Wetenschappelijke opleiding tot chauffeur, (13) - 5 Gelovige maffioso? (12) - 7 Was tijdens WO II een nogal gewelddadig voetbalteam, (9) - 8 Sleutel van een Eurokoerier, (9) - 13 Kletspraat over paddenstoelen, (6) - 17 Ook de koude versies moeten ervoor naar de wc, (3) - 19 Krijgskundig weersverschijnsel, (5)

O DIE NIEMEN

Letters														
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15

Opdracht:

En wel 'antoniemen' ditmaal, dus woorden die de (ongeveer) tegengestelde betekenis hebben van de omschrijvingen onder Hints. De opdracht is: lees de (vaak cryptische) Hints, die in willekeurige volgorde staan. Plaats de antoniemen op hun juiste plek in de Tabel. Breng tot slot de letters die in de vakjes met cijfer-aanduiding staan over naar de 'Letters' tabel, voor het oplossingswoord, wat u naar de redactie kunt sturen. Een cursief woord betekent dat het antoniem uit enkel dat (soms onbestaand!) woord kan worden afgeleid. Soms wordt een meervoud een enkelvoud of wordt bijvoorbeeld het geslacht veranderd. De 'lange ij' is één letter. Vaak is dezelfde letter op meerdere (cijfer-)plaatsen te vinden. We geven we vast een *paar* posities. Veel plezier.

Hints:

Het debat moet *ordelijk* verlopen. / Geen *eerverval*. / Het is weer *kalm* in de Kamer. / Haar leven als *huurster* is heerlijk. / Ik word zoou *blij* van dat weer. / De woorden kunnen in vele lettertypen weergegeven worden. / *Dicht*, de muur voor vluchtelingen. / En hop, alle beslissingen naar de hoofdstad, partij of 'chair(wo) man'. / Berustend type. / *Groepsgericht* mens krijgt Tokkie-buren. / Zstad. / Stukje hier, gedeelte daar... / Grenzeloos beschaafd gesproken. / Uit dit gevolg wordt getrokken. / Wie heeft met zulke Nato-vrienden nog een *vijand* nodig? / Ex-minister hield het bij klein *feit*. / Met een goede *integratie* komen we een heel eind. / *Futloos* vliegen kan met *korting*!

OPLOSSINGEN SEPTEMBER 2018

CRYPTOGRAM

Horizontaal 3) Bloot 6) Reep 8) Hoofdverdachte 9) Onderaannemer 11) Boorplatform 13) Schip 15) Groen 16) Blinde vink 18) Lenig 19) Slapte 20) Winkeldochter 21) Eindpunt.

Verticaal 1) Webcam 2) Schoonoord 3) Brood op de plank 4) Onderdak 5) Trema 6) Redenering 7) Attractiepark 10) Vinkjes 12) Filmgodin 14) Besloten 17) Enkelen.

BEELDSPRAAK:

Woorden: pen; veger; vlag; ei; lijn; kerk; bergen; yen; tent; man; mijn; medaille; vis; is; knie; toren.

Eindoplossing: '... en verder ga ik mijn keuken verven en intens van mijn midlife-crisis genieten.' (Femke Halsema)

De winnaar van de septemberpuzzel 2018 is Hilbert Zwiers uit Sluis

Stuur uw oplossing van een puzzel naar keuze vóór 31 oktober 2018 naar de puzzelredactie van de Tribune; Snouckaertlaan 70, 3811 MB Amersfoort of tribunepuzzel@sp.nl. Vergeet u niet uw naam en adres te vermelden?

Onder de inzenders van een goede oplossing wordt een gesigneerd boek verloot uit de SP-boekenstal.

THEO DE BUURTCONCIERGE

DAAR BEN IK
WEER MOOI
INGETRAPT...

HEB IK KINDERPOSTZEGELS
GEKOCHT! MAAR WIE
STUURT ER NOU
NOG BRIEVEN?

ZE ZOUDEN
KINDERMAIL, KINDERSMS
OF KINDERWHATSAPP
MOETEN VERKOPEN...
ER IS NIET EENS MEER
EEN BRIEVENBUS IN
DEZE WIJK!

JE HAD HET KUNNEN WETEN:
HET THEMA VAN DE ZEGELS IS
DE FABELTJESKRANT...

DAT ZEGT
GENOEG

MAAR GENOEG GEPRAPT, IK MOET
SLUITEN...

WAT? NU AL?
IS HET WEER WINTERTIJD?
OVER FABELTJES
GESPROKEN...
DAAR KAN IK
NOG UREN OVER
ZEUREN

NEE, VAN EUROPA MAG ELK LAND ZELF
BESLISSEN OVER ZOMER- EN WINTERTIJD.
DAAROM HEEFT DE OVERHEID ONZE WIJK,
VANWEGE DE HOGE CRIMINALITEIT,
NIET ALLEEN ZWAARDERE STRAFFEN
IN HET VOORUITZICHT GESTELD...

...MAAR OOK DE KLOK EEN PAAR UUR
VERZET ZODAT HET 'S NACHTS LICHT
BLIJFT, ALS DE CRIMINELLEN NORMAAL
TOESLAAN...

EEN SOORT
AVONDKLOK PUS

EEN AVONDKLOK?
HAHAHA... HOE GAAN
ZE DAT HANDHAVEN?

PENK ER OM:
OOGJES DICHT EN
SNAVELTJES TOE
SLAAP LEKKER

DAT LAAT NIEMAND
ZICH TOCH ZEGGEN IN
DIT INDIVIDUALISTISCH
TIDDEPERK...

MET DE
SOCIALE
MEDIA...

EN TOCH ZOU IK
MAAR OPSCHieten...

DESKUNDIGEN HEBBEN
BEREKEND DAT DE ZEESSPIEGEL
NOG SNELLER STIJGT DAN
GEDACHT

DE OVERHEID HEEFT HET ZO GEREGLD
DAT DIE EXTRA ZEESSPIEGELSTIJGING ALLEEN
IN CRIMINELE WIKEN TERECHT KOMT...

DE TECHNIEK
STAAT VOOR
NIETS!

ZIJN JULIE ER WEER?

JA, AL DIE MAATREGELEN TEGEN
DE MISDAAD WAREN ZO'N
OVERDONDEREND SUCCES
DAT DE VILLAWIKEN NU
CRIMINELER ZIJN DAN
ONZE WIJK...

EN DE VILLABEWONERS
ZULLEN NOOIT INSTEMMEN
MET ZULKE MAATREGELEN
IN HUN WIJK...

PUS HET WAS
EEN FABELTJE
DAT ZE DE CRIMI-
NALITEIT HIER
WILDE BESTRIJDEN?